

I.

Fővárosi Bíróság
8.P.27.321/2005/33.

A M Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság dr. Sár Csaba ügyvéd /Sár és Társai Ügyvédi Iroda - 1051. Budapest, Bajcsy Zsilinszky út 16/ által képviselt M I. rendű az E II. rendű a S III. rendű az U IV. rendű és a W V. rendű . Várgedő Lajos ügyvéd /1172. Budapest, XIV. u. 11./ által képviselt M.a. I. rendű , és az E.a.II.rendű alperesek ellen szerződés teljesítése, stb. iránt folyamatban lévő perben meghozta és kihirdette következő

ÍTÉLETET:

A Fővárosi Bíróság kötelezi az I. rendű alperest hogy a II. rendű alperessel megkötött, ... július 14-i adásvételi szerződés tárgyát képező hanghordozók közül a .... január 20-i felperesi listán tételesen felsorolt, és eddig még nem értékesített hanghordozókat 15 napon belül adja át az I. rendű felperesnek, és ugyanebben a határidőben fizessen meg az I. rendű felperesnek 22.139.760 Ft-ot /azaz Huszonkettőmillió-egyszázharminckilencezer-hétszázhatvan Ft-ot/ + ÁFA összeget, és az összeg után .... január 2-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatot.

A bíróság megállapítja, hogy az I. rendű alperes megsértette a II-V. rendű felperes, mint hangfelvétel előállító jogait, amikor az engedélyük nélkül terjesztette a .... január 20-i listán szereplő hanghordozókat.

A bíróság kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezést tegye közzé egymást követő két ízben a ... című napilapban és a ... című műsorában, saját költségén.

A bíróság kötelezi az I. rendű alperest, hogy a .... január 20-i listán szereplő és még el nem adott hanghordozók terjesztését hagyja abba.

A bíróság eltiltja attól az I. rendű alperest, hogy a jövőben a listán feltüntetett hanghordozókat terjessze.

A bíróság kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül adja át a II-V. rendű felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak a per tárgyát képező hanghordozók forgalomba hozatalához felhasznált eszközöket és lemezborítókat.

A bíróság az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmét elutasítja.

A bíróság a II. rendű alperest arra kötelezi, hogy az I. rendű alperessel megkötött szerződéssel összefüggésben átadott, de visszáruzott, a per tárgyát képező hanghordozókat a jövőben ne hozza forgalomba.

A bíróság kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű felperesnek 500.000 Ft /azaz Ötszázezer Ft/ együttes első- és másodfokú perköltséget, a II. rendű alperest az I. rendű felperes javára 100.000 Ft /azaz Egyszázezer Ft/ perköltség megfizetésére kötelezi, míg a I. rendű alperest a II-V. rendű felperesek, mint együttes jogosultak javára 424.000 Ft /azaz Négyszázhuszonnégyezer Ft/, a II. rendű alperest a II-V. rendű felperesek javára, mint együttes jogosultak javára kötelezi a fenti határidőben ugyancsak 100.000 Ft/azaz Egyszázezer Ft/ perköltség megfizetésére.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Fővárosi ítélőtáblához címzett, a Fővárosi Bíróságnál 4 példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye, amelyet a másodfokú bíróság kérelemre - a tárgyalás mellőzésének a törvényben a meghatározott eseteiben is - tárgyaláson bírál el, illetve a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett közös kérelemre tárgyaláson kívül bírál el.

INDOKOLÁS:

Az 1970. január 1-én hatályba lépett 1969. évi III. törvény a szerzői jogról úgy rendelkezik, annak 12.§/1/ bekezdésében, hogy a személyhez fűződő jogok időben korlátlanok. A szerző ezeket a jogait másra nem ruházhatja át és róluk nem mondhat le. Az Szjt.15.§./1/ bekezdése szerint a vagyoni jogok a szerző életében és halálától számított ötven éven át részesülnek védelemben. A /2/ bekezdés szerint az ötven éves védelmi időt a szerző halálát követő év első napjától kell számítani.

Az 1969. évi III. törvényt is módosító, az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok módosításáról szóló 1994. évi VII. törvény, amely 1994. július 1-én lépett hatályba, az Szjt.15.§./1/ bekezdése helyébe a következő rendelkezést állította:

A vagyoni jogok a szerző életében és halálától számított hetven át részesülnek védelemben. A törvény 29.§./1/ bekezdése szerint, amely szerzői jogi átmeneti szabályokat tartalmaz, a 14.§. rendelkezéseit nem lehet alkalmazni olyan művekre, amelyek védelmi ideje e törvény hatályba lépésekor már eltelt.

A M Közlöny 1999. július 6-i 61. számában tették közzé a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényt, amely az 1969. évi III. törvény helyébe lépett.

A törvény 31.§-a rendelkezik a védelmi időről, e szerint a szerzői jogok a szerzői életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben.

A szerzőt - a személyhez fűződő és a vagyoni jogok összessége - a törvény 9.§/1/ bekezdése szerint a mű a létrejöttétől kezdve illetik meg. A törvény 108.§-a az átmeneti rendelkezéseket tartalmazta. A 108.§./1/ bekezdése szerint az 31.§. rendelkezéseit alkalmazni kell olyan művekre is, amelyeknek a korábban hatályos rendelkezések szerint számított védelmi ideje az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok módosításáról szóló 1994. évi VII. törvény hatályba lépéséig már lejárt. A /2/ bekezdés szerint az előadóművészeket, a hangfelvételek előállítóit, a rádió- és televízió szervezeteket, valamint a saját műsort vezeték útján a nyilvánossághoz átvivőket az e törvényben meghatározott jogok akkor is megilletik, ha a 84.§-ban - rájuk vonatkozóan - említett év végétől számított húsz év az 1994. évi VII. törvény hatályba lépéséig már eltelt.

A 108.§./3/ bekezdése szerint, ha a szerzői, vagyoni jogok, vagy a szerzői joggal szomszédos jogok védelmi ideje az 1994. évi VII. törvény hatályba lépését megelőzően lejárt, a lejárat és az e törvény hatályba lépése közötti időtartamban végzett felhasználás szabad felhasználásnak minősül, függetlenül attól, hogy e jogok újra védelemben részesülnek-e e törvény hatályba lépését követően. Azaz a már idézett, az 1994. évi VII. törvény hatályba lépését megelőzően lejárt védelmi idejű, és ennek a törvénynek 1999. szeptember 1-i hatályba lépését megelőző,

illetőleg az ezek közötti időtartamban végzett felhasználás szabad felhasználásnak minősül az átmeneti rendelkezések szerint. A 107./1/ bekezdése szerint a törvény 1999. szeptember 1-én lépett hatályba és rendelkezéseit a hatályba lépést követően megkötött felhasználási szerződésekre kell alkalmazni. Tehát 1999. szeptember 1-ét követően a 31.§. rendelkezéseit alkalmazni kellett. A 108.§/4/ bekezdése szerint azonban a /3/ bekezdésben meghatározott felhasználás e törvény hatályba lépését követően - a hangfelvétel esetében a hatályba lépésig már előállított műpéldányokra vonatkozóan - még további egy évig folytatható, de csak a hatályba lépéskor meglévő mértékben.

A gazdasági tevékenység körében folytatott ilyen felhasználás jogát csak a jogosult gazdálkodó szervezettel, vagy annak - a felhasználást folytató - szervezeti egységével lehet átruházni. A törvény hatályba lépését követően is folytatott felhasználás ellenében a jogosultnak méltányos díjazás jár. Tehát az 1994. évi VII. törvény hatályba lépését, 1994. július 1-ét megelőzően lejárt védelmi idejű művek felhasználása az Szjt.108.§/4/ bekezdése szerint még egy évig folytatható, méltányos díjazás ellenében történő fizetéssel. A 108.§/5/ bekezdése szerint a /4/ bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a felhasználásra e törvény kihirdetésének napjáig komoly előkészületeket tettek azzal, hogy ebben az esetben a felhasználást az előkészületnek az e törvény kihirdetésekor meglévő mértékig lehet megkezdeni és folytatni.

A M.a. I. rendű alperes - mint forgalmazó -, és az E.a. II. rendű alperes - mint hanglemez sokszorosító - 1999. július 14-én szerződést kötöttek egymással arra nézve, hogy az E Kft. eladja a M.a. I. rendű Kft vevőnek a tulajdonát képező CD és MC műsoros hanghordozókból álló árukészletét, az 1999. július 16-i leltárállapot szerinti mennyiségben.

Az E Kft. 1999. júliusában legyártatott a V Kft. ... gyárral 183.585 db CD lemezt. A CD lemezen kizárólag olyan hangfelvételek voltak, amelyek védelmi ideje az 1994. évi VII. törvény hatályba lépését megelőzően, 1994. július 1-e előtt már lejárt. A V Kft., a compact lemezgyártó a bérsokszorosításról tájékoztatta az M.I. rendű felperest egy korábbi együttműködési megállapodásnak megfelelően. Az I. rendű felperes a tájékoztatás alapján megkereste az E Kft-t annak közlése iránt, hogy milyen mennyiségű az 1999. szeptember 1-i raktárkészlete. Az E Kft. azonban közölte, hogy a teljes készletet átadta az M Kft-nek-nek, a szerződés szerint a díjfizetési kötelezettségnek az M Kft. fog eleget tenni.

Az I. rendű felperes az M Kft--től - a raktárkészlet példányai figyelembe vételével - 140 Ft/db jogdíjat kért. Az M Kft. azonban nem kívánt díjat fizetni, ezért az I. rendű felperes keresetet nyújtott be a bírósághoz annak megállapítása iránt, hogy úgy az M Kft-t, mint az E Kft-t díjfizetési kötelezettség terheli, mert az 1999. szeptember 1-ei hatályba lépést követő felhasználás egy évig még folytatható a hatályba lépésig előállított műpéldányokra vonatkozóan, de méltányos díj fizetése mellett.

Az E Kft. díj fizetésére nem volt hajlandó, és ezért a kereset elutasítását kérte, mert a készletét már értékesítette.

A M.a. I. rendű Kft alperes pedig azért kérte a kereset elutasítását, mert álláspontja szerint az értékesítéssel a felhasználás a törvény hatályba lépését megelőzően már megvalósult, így díjfizetési kötelezettség nincs, egyébként pedig az I. rendű felperes nem rendelkezik perindítási jogosultsággal. Az ún. mechanikai jogok körébe tartozó hangfelvétel terjesztés engedélyezése és az ezzel összefüggő igények érvényesítése ugyanis az A-M SZJI Egyesülethez tartozik. Egyébként pedig a felhasználási cselekmény már az új Szjt. hatályba lépését megelőzően befejeződött, a díjfizetés a törvény hatályba lépést követően is folytatott felhasználás után kötelező.

A M.a. I. rendű Kft, jelenlegi I. rendű alperes és a M., jelenlegi I. rendű felperes 2000. szeptember 15-én megállapodást kötöttek egymással írásban, erre tekintettel kérték is az

eljárás szünetelésének megállapítását. A 2000. szeptember 15-i szerződés az 1974. előtt készült hangfelvételt tartalmazó 105.790 db CD hanghordozóra terjedt ki, amelyből 70.000 db-ra nézve vállalta a per jelenlegi I. rendű alperese példányonkénti 80 Ft + ÁFA összegű díj fizetését. 35.790 db CD-re nézve pedig 2001. január 2-i elszámolást ígért azzal, hogy az értékesített példányok után 80 Ft + ÁFA összeget fizet, a megmaradt CD-eket pedig átadja a felperes megbízottjának. A megállapodásban az I. rendű felperes hozzájárult a jogosultak felhatalmazása alapján a hanghordozók forgalmazásához 2000. december 31-ig.

A szünetelő eljárás folytatását nemcsak az I. rendű felperes, de az I. rendű alperes is kérte arra hivatkozással, hogy az E Kft-től 237.000 db hanghordozóból álló raktárkészletet vásárolt meg. Azonban az I. rendű felperes fellépése miatt, amely egy körlevél kiadása volt a ...-i kiskereskedők felé, a hanghordozók értékesítésében akadályozva volt. Arra is hivatkozott, hogy az I. rendű felperes felé nincsen méltányos díjfizetési kötelezettsége, mint ahogy nincs képviseleti joga sem az I. rendű felperesnek a szerződés megkötésére. Miután az E Kft. átruházta az új Szjt. hatályba lépését megelőzően a többszörözött hanghordozókat, ezért díjfizetési kötelezettség nélkül értékesíthette azokat. A hanghordozók átruházásával ugyanis a terjesztési jog ki is merült. Ez azt jelenti, hogy minden további átruházáshoz a védelmi idő felélése után sem volt szükséges az eredeti hangfelvétel előállítók hozzájárulása.

Az I. rendű felperes az I. rendű alperesi hivatkozás alapján arra a következtetésre jutott, hogy 1999. július 14-ét követően történhetett meg a további 237.000 CD lemez

sokszorosítása.

A 2000.szeptember 15-i megállapodásban ugyanis 105.790 db hangfelvétellel

kapcsolatosan állapodott meg az I. rendű felperes és az I. rendű alperes.

Az I. és II. rendű alperes közötti szerződés szerint az első vételár-részletet 1999. október 10-én kellett megfizetni, addig tehát semmilyen jog nem szállt át az I. rendű alperesre, vagyis az új Szjt. hatályba lépését követően történt meg a lemezek forgalomba hozatala. Az alperesek a szabad felhasználás törvényileg megengedett keretein messze túlterjeszkedtek, ezért mindkét alperessel szemben kérte az I. rendű felperes annak megállapítását, hogy az új Szjt. kihirdetését követően, 1999.július 6-a utáni sokszorosítás nyomán előállított CD lemezek felhasználása jogosulatlan volt.

Az alperesek arra is hivatkoztak, hogy a közöttük létrejött 1999. július 14-i megállapodás szerint /annak 7. pontja alapján/ az árukészlet az I. rendű alperes tulajdonába került, de ingyenesen van raktározva a II. rendű alperes eladónál. Az árukészlet felett az I. rendű alperes rendelkezési joga korlátozott, az esedékes vételár-részlet kifizetéséig a II. rendű alperes az árut visszatarthatja.

A szerződés 14. pontjából kitűnően az adásvételi szerződésen túlmenően az E Kft. további 237.000 db árukészlet legyártatását is vállalta, az I. rendű alperes pedig azt meg akarta vásárolni. Megállapodtak abban, hogy 1999. szeptember 1-ig le kell gyártatni az árukészletet, amelyhez szükséges pénzügyi fedezetet az I. rendű alperes volt köteles biztosítani.

Végül a felek abban is megállapodtak, hogyha jogszabályváltozás folytán visszamenőleges hatállyal bármilyen díjfizetési kötelezettség keletkezik, azt az I. rendű alperes köteles állni. A szerződésnek 1. és 2. számú melléklete is volt, ezek listát tartalmaztak az árukészletről. Az I. rendű alperes a szerződés alapján átvett hanghordozókról állítva azt közölte, hogy 2000. december 31-ig 264.305 db hanghordozót értékesített, ez pedig több éves értékesítéssel való számolást jelentett.

Miután olyan alperesi hivatkozás történt az I. rendű alperes részéről, hogy a felperes nem volt jogosult megkötni a 2000. szeptember 15-i megállapodást, az I. rendű felperes becsatolta az eredeti hangfelvétel előállítók engedményező nyilatkozatát, valamint a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának 2.4.-359/1999. számú határozatát is, amely az I. rendű felperes, mint közös jogkezelést végző egyesület nyilvántartásba vételéről szólt.

A határozat 6. pontja szerint az 1994. évi VII. törvény hatályba lépését megelőzően lejárt védelmi idejű hangfelvételeknek az Szjt. hatályba lépését követően is folytatott felhasználására tekintettel fennálló hangfelvétel előállítói díjigény /Szjt.108.§-a alapján/ érvényesítése is az I. rendű felperes feladatai közé tartozik. Tehát az 1999-ben meghozott határozat 6. pontja szerint az I. rendű felperes volt jogosult az Szjt.108.§-a alapján folytatott felhasználásra tekintettel fennálló hangfelvétel előállítói díjigény érvényesítésére, mint közös jogkezelés körébe tartozó szomszédos jogok kezelését végző szervezet.

A bíróság a felperes bizonyítási indítványára igazságügyi könyvszakértői vélemény beszerzését rendelte el 1999. júliusától kezdődően az I. és II. rendű alperes közötti árumozgásra nézve, illetve a raktárkészlet feltárására.

Az igazságügyi könyvszakértői véleményben foglalt megállapítások szerint a II. rendű alperes 1999. július 15. - augusztus 31. közötti időszakban 249.829 db CD lemezt szállított, szeptember 1. - december 31. közötti időszakban 22.450 db CD-t, míg 2001. január 1. -augusztus 31. között 300.131 db CD-t. Az összes leszállított 572.414 db-ból 290 db-ot értékesített az I. rendű alperes 2001-ben, 1999. augusztus 18. - augusztus 27. között a V-nél 326.260 db CD lemezt gyártatott le az I. rendű alperes, az alperesek között megkötött szerződésben foglalt vállalása alapján.

A szakértői vélemény kiegészítése nyomán az volt megállapítható, hogy az alperesek közötti hanghordozó mozgás 661.490 db-ra terjedt ki, a visszáru 45.506 db volt az 1999. július-augusztus közötti számlázás alapján, amely számla - illetőleg szállítóleveleken feltüntetett tétel- és dátum alapján volt megállapítható.

Az I. rendű felperes az eredeti hangfelvételt előállítók ...-i képviselőjének nyilatkozata mellett az eredeti hangfelvétel előállító vállalatok felülhitelesített jognyilatkozatait is csatolta, hogy perbeli legitimációját igazolja. A nyilatkozatokat az eredeti hangfelvétel előállítók a peres eljárásra tekintettel állították ki, kijelentették, hogy jogosultsági körükbe tartozó hangfelvételt tartalmaznak az alperesek által előállított, illetőleg értékesített hanghordozók példányai, és az I. rendű alperes készletleltára alapján fel is sorolták a hangfelvételek címét és releváns adatait. Az eredeti hangfelvétel előállítók megerősítették a ...-i hangfelvétel előállítók nyilatkozatait is, kijelentve, hogy az I. rendű felperes jogosult a saját nevében valamennyi, a hangfelvétel katalógusba tartozó hangfelvétel felhasználásával kapcsolatos követelést érvényesíteni.

Az alperesek változatlanul vitatták a felperes perlési jogosultságát, és az I. rendű alperes a 2000. szeptember 15-én megkötött megállapodást is semmisnek állította. Arra hivatkozott, hogy kényszer helyzetben írta alá a szerződést, amely méltányossági díj fizetésére való kötelezettségvállalást tartalmazott, mert az I. rendű felperes körlevélben értesítette a forgalmazókat és kereskedőket, hogy az 1974. előtti hangfelvételek terjesztése illegális.

Az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmet terjesztett elő a 2000. szeptember 15-én megkötött szerződés semmisségének megállapítása iránt, arra hivatkozva, hogy az Szjt.108.§-ba ütköző megállapodást kötött az I. rendű felperessel.

Az I. rendű felperes fenntartott kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy az 1999.július 14-i szerződéskötést követően előállított 246.260 db hanghordozó tekintetében az alperesek a hangfelvétel előállítói jogokat sértették meg, mert a jogosultak engedélye nélkül, az átmeneti szabályok kijátszásával olyan mennyiségű hangfelvételre nézve kötöttek megállapodást, amelyre vonatkozóan a szomszédos jogi védelem 1999. szeptember 1-én feléledt. Az alperesek célja az volt, hogy a jogosultak engedélye nélkül a hanghordozókat

kiskereskedelmi forgalomban értékesítsék. Az I. rendű alperes 2000. december 31-ét követően történt kereskedelmi forgalomba hozott hanghordozók terjesztésével az Szjt.76.§./1/ bekezdés b./ pontjába ütköző jogsértést követett el, vagyis kizárólagos szomszédos jogi jogokat sértett.

Az I. rendű felperes ezért kérte az alperesek eltiltását a további jogsértéstől, az I. rendű alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, az I. rendű alperest nyilvános elégtétel adására kérte kötelezni, illetőleg az alpereseket egyetemlegesen a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítése címén ún. méltányos díj kétszeresét kitevő összeg megfizetésére is kérte kötelezni. A 2000. szeptember 15-én kötött megállapodás teljesítése címén pedig az I. rendű alperes kötelezését kérte a méltányos díj megfizetésére, valamint arra kérte az alperesek kötelezését, hogy a nyomólemezeket és a lemezbtorítókat semmisítsék meg, illetőleg a birtokukban lévő hanghordozókat és az azok előállítására szolgáló eszközöket adják át az I. rendű felperesnek, az I. rendű felperes pedig az alperesek költségén azokat megsemmisíteni akarta.

A bíróság az I. rendű felperes fenntartott kereseti kérelmét megalapozottnak találta, és annak megfelelően kötelezte az alpereseket, az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmét pedig elutasította.

A másodfokú bíróság a 2.Pf.20.146/2005/15. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, s az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A másodfokú bíróság megállapítása szerint eljárási szabálysértés történt.

Az elsőfokú bíróság a jogsértést nem a felperesi igény alapján állapította meg és nem tisztázott jogilag releváns tényeket. Nem foglalkozott a felperesi legitimáció kérdésével kellő mértékben, nem foglalt állást a jogkimerülés kérdésében, az ítélet rendelkező részéből a jogsértés terjedelme nem állapítható meg, és a jogkövetkezményekről való rendelkezés nem egyértelmű, nem állapítható meg, hogy az alpereseket a méltányos szerzői jogdíj kétszeres összegének megfizetésére milyen jogszabályi rendelkezés alapján kötelezte. Ezért fel kell hívni az I. rendű felperest, hogy végleges, számszakilag megjelölt kereseti kérelmet terjesszen elő, tisztázni kell igényérvényesítési jogosultságát.

Azt, hogy a felperes saját nevében közös jogkezelőként, vagy a hangfelvétel előállítók képviselőjeként jár-e el, mire terjednek ki a felperes által csatolt engedményezési szerződések, állást kell foglalni a jogkimerülés kérdésében, tisztázni kell az 1999.július 14-i szerződés tartalmát, hogy milyen eredeti hangfelvétel előállítók hangfelvételeit többszörözték és terjesztették az alperesek, illetőleg, hogy ezek a hanghordozók érintik-e a felperesi jogosultságot. Tételesen kell meghatározni azoknak a hanghordozóknak a körét, amelyekre az alperesi szerzői jogsértés kiterjed. Konkrétan meg kell határozni, hogyha ennek alapja van, mely hanghordozók engedély nélküli forgalomba hozatalától tiltja el a bíróság az alpereseket. Tételesen kell meghatározni azokat a hanghordozókat, amelyek vonatkozásában a jogsértés fennáll, s vizsgálni kell a 2000. szeptember 15-i szerződés tartalmát.

Az I. rendű felperes az újabb eljárásban keresetét pontosította, bejelentette, hogy II-V. felperesként perbe lépnek a hangfelvétel előállítói jogosultak, akik maguk kívánják érvényesíteni kizárólagos jogaikat. Az I. rendű felperes és a II-V. rendű felperesek felbontották korábbi engedményezési szerződésüket, így a II-V. rendű felperesek perbe lépése a Pp.64.§./3/ bekezdés második mondat második fordulata alapján történt meg.

Az I. rendű felperes ettől függetlenül önállóan is fenntartotta az I. rendű alperessel 2000. szeptember 15-én megkötött szerződéssel kapcsolatos igényét. A szerződés alapján az I. rendű alperes 70.000 db CD után vállalta darabonként 80 Ft + ÁFA összegű méltányos díj megfizetését. További 35.790 db tekintetében 2000. december 31-ig terjesztette a hanghordozókat, darabonként 80 Ft + ÁFA összegű méltányos díj fizetése mellett. Összesen 8.000.000 Ft + ÁFA összegű díj megfizetését vállalta, amely meg is történt. Az I. rendű

alperes azonban kötelezettséget vállalt arra, hogy 2000. december 31-e után engedély nélkül az 1974. előtt készült hangfelvételeket nem fogja terjeszteni, 2001. január 2-án elszámol a szerződés mellékletét képező listán szereplő készlettel, és a készletcsökkenés alapján a különbözetre nézve 80 Ft + ÁFA összegű díjat fizet meg, 2001. január 10-ig pedig a megmaradt CD lemezeket átadja az I. rendű alperesnek. Ez utóbbiaknak azonban az I. rendű alperes nem tett eleget, ezért a 2000. szeptember 15-i szerződés alapján az át nem adott perbeli hanghordozók átadására való kötelezését kérte az I. rendű alperesnek az I. rendű felperes.

A perben beszerzett igazságügyi könyvszakértői véleményben foglalt adatok alapján az I. rendű felperes 1999.július 14. és 2001. december 31. közötti időszakban 376.747 db példány I. rendű alperes által történő forgalmazására következtetett. A 376.747 db hanghordozó után az Szjt.108.§./4/ bekezdése alapján összesen 30.139.760 Ft + ÁFA összegű méltányos díjat kellett volna megfizetnie, ebből azonban csak 8.000.000 Ft + ÁFA összegű díjat fizetett meg az I. rendű alperes. Az I. rendű felperes ezért 22.139.760 Ft + ÁFA összegű méltányos díj megfizetésére kérte még kötelezni az I. rendű alperest.

Arra is hivatkozott, hogy a 2000. szeptember 15-i megállapodásban foglalt hanghordozó példány az I. rendű alperes közlése alapján került a szerződésben feltüntetésre, az igazságügyi könyvszakértői véleményben foglaltak alapján derült ki, hogy ennél nagyobb mennyiségű hanghordozó gyártása történt meg, és az I. rendű alperes ennél nagyobb mennyiségű hanghordozót birtokolt, és értékesített.

Az I. rendű felperes bizonyítási indítványa kiterjedt arra, hogy az I. rendű alperest kötelezze a bíróság, hogy raktárkészleti adatokat és forgalmazási adatokat csatoljon 1999. szeptember 1. - 2000. december 31. közötti időpontra nézve, addig összegszerű követelését jogfenntartással terjesztette elő az I. rendű felperes.

A II-V. rendű felperesek követelése azon alapult, hogy az Szjt.108.§./4/ bekezdése szerint csak 2000. szeptember 1-éig volt méltányos díj fizetése mellett engedélyezett a hanghordozók felhasználása. 2000. szeptember 1-ét követően a feléledt védelmi időre tekintettel a hanghordozók felhasználása díj fizetéséhez volt kötött. A 2000. szeptember 15-i szerződéssel az I. rendű felperes a II-V. rendű felperes képviselőjében korlátozott terjedelmű felhasználási jogot engedélyezett 2000. december 31-ig. A 2000. december 31. után folytatott felhasználással jogosulatlan felhasználást valósított meg az I. rendű alperes, ezért annak megállapítását kérték az Szjt.76.§./1/ bekezdés b./ pontja alapján, hogy ... december 31-ét követően a kiskereskedelmi forgalomba hozott hanghordozók terjesztése a II-V. rendű felperesek kizárólagos szerzői joggal szomszédos jogaiba ütköző volt. A jogsértés megállapítása mellett az I. rendű alperest nyilvános elégtétel adására kérték kötelezni oly módon, hogy két ízben a ... című napilap egymást követő számaiban, továbbá a ... című műsorában a jogsértést megállapító ítélet rendelkező részét közzétehesse az I. rendű alperes költségén a II-V. rendű felperes. Kérték továbbá az I. rendű alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására. Miután a II. rendű alperes birtokába is visszakerültek visszáruzás folytán hanghordozók, ezért a II. rendű alperest is kérték kötelezni a jogsértő felhasználás abbahagyására a még birtokában lévő hanghordozók tekintetében.

Kérték mindkét alperes eltiltását a további felhasználástól, és az I. rendű alperes arra kötelezését, hogy minden olyan helyről vonja vissza a perbeli CD lemezeket, amelyeket bármilyen üzleti konstrukcióban értékesített.

Kérték továbbá az alperesek kötelezését - költségükön - a birtokukban lévő hanghordozók és az azok sokszorosítására előállított nyomólemezes- és lemezborító megsemmisítésére is. A felperesek a gazdagodás visszakövetelése tekintetében jogfenntartással éltek, továbbá esetleges kártérítési igényük tekintetében is.

Az I. rendű felperes kereseti kérelmének indokaként arra hivatkozott, hogy az 1999. július 14-i szerződés és mellékletei az új szerzői jogi törvény kihirdetését követően lettek aláírva az alperesek részéről.

1999. szeptember 1-ét követően a törvény erejénél fogva feléledtek a hangfelvétel előállítók szomszédos jogai.

2000. szeptember 1-éig, az egy éves határidő alatt a hangfelvételek felhasználása méltányos díj fizetése ellenében folytatható volt. Az I. rendű alperes azonban 2000. szeptember 1-én nem fejezte be a felhasználást, hanem annak folytatására kért felperesi feljogosítást, ezért 2000. szeptember 15-én megkötötték a megállapodást az I. rendű felperes és az I. rendű alperes. Egyrészt méltányos díj fizetésében állapodtak meg, másrészt abban, hogy 2001. január 2-án elszámol a 2000. december 31-ig eladott hanghordozókkal az I. rendű alperes az I. rendű felperes felé és a raktárkészletben megmaradt, még el nem adott hanghordozókat átadja. Az eladott hanghordozók után 80Ft/ÁFA összegű méltányos díj fizetését vállalta az I. rendű alperes.

2000. december 31-ét követően a forgalmazást az I. rendű alperesnek abba kellett volna hagynia, ez azonban nem történt meg.

Arra vonatkozóan, hogy hány darab legyártott CD lemez volt a birtokában az I. rendű alperesnek, az I. rendű felperes bizonyítási indítványként kérte az I. rendű alperes kötelezését, azaz, hogy csatolja be a legyártott CD lemezeket és azok borítóit, hogy megállapíthatóak legyenek, hogy milyen hangfelvételek találhatóak egyes CD lemezeken.

Ez egyébként összhangban áll a másodfokú bíróság által írásban, de szóban is közölt állásfoglalással, miszerint hangfelvételenként kell megállapítani azt, hogy a felperes jogosult-e azzal kapcsolatosan igényt érvényesíteni, szóbeli indokolás szerint pedig nemcsak felhasználási szerződésekkel, hanem szakértői bizonyításokkal is lehetséges mindenek megállapítása.

A felperesek a másodfokú eljárásban 6 db felhasználási szerződést csatoltak, amelyben a felhasználók a magyar hangfelvétel előállítókkal szerződtek olyan hangfelvételek felhasználására, amelyek annak a ... cégcsoport világkatalógusába tartoznak, amelynek az adott magyar hangfelvétel előállító a tagja. A felperesek csatoltak már olyan három, a magyar hangfelvétel előállító és felhasználó között létrejött felhasználási szerződést, amelyből az állapítható meg, hogy amennyiben egy felhasználó ...-on egy adott cégcsoport világkatalógusába tartozó hangfelvételt szeretne felhasználni, akkor nem az eredeti hangfelvétel előállítóhoz fordul felhasználási engedélyért, hanem az adott cégcsoportba tartozó magyar hangfelvétel előállítót keresi meg. A felperesek továbbá csatolták a ... Szövetség vezető jogtanácsosának és ügyvezető igazgatójának közjegyző előtt tett nyilatkozatát is, amely szerint a ... vállalatok helyi leányvállalatai felhatalmazással bírnak a saját országukban és saját nevükben jogi eljárások kezdeményezésére, és arra, hogy felhatalmazzanak helyi kalózkodás-ellenes szervezeteket, mint például a MAH hogy nevükben tevékenykedve érvényesítsék a ... cégcsoport tulajdonában, vagy rendelkezése alatt álló hangfelvételekre vonatkozó kizárólagos hangfelvétel előállítói szomszédos jogokat.

Az ún. ...-... szerződés és annak mellékleteit képező katalógusok és hivatalos kiadványok ugyancsak bizonyítékul szolgálnak arra, hogy az eredeti hangfelvétel előállítók lemezeivel kapcsolatosak.

Az 1998. évi XLIV. törvénnyel kihirdetett, 1961. október 26-i Római Egyezmény 11. Cikke szerint amennyiben egy hangfelvétel előállító a kiadott hangfelvétel valamennyi kereskedelmi forgalomban lévő példányán, vagy borítóján feltünteti a „P” jelzést, és az az első kiadás évével együtt olyan módon elhelyezve, hogy a védelemre való igényt kellőképpen jelezze,

akkor vélelmezni kell azt, hogy a P jelzés mellett feltüntetett személy rendelkezik a hangfelvétel előállítói jogokkal.

A P jelzés feltüntetéséhez fűzött vélelem általános gyakorlat, és világszerte ismerik és alkalmazzák.

A felperesek arra is hivatkoztak, hogy az alperesek által gyártott és forgalmazott CD lemezek jórészt válogatásokat tartalmaznak. Így negyed, vagy akár fél évszázaddal ezelőtti több tízezer felhasználási szerződést kellene külföldről beszerezni. Emellett a hangfelvétel előállító cégeket más cégek időközben többször is felvásárolták, a cégjogi felvásárlásokat pedig az állam akkor hatályos joga szerint kellene vizsgálni, ez a bizonyítást nagymértékben megnehezítené.

A II-V. rendű felperesek és az I. rendű felperes között 2005. szeptember 22-én a szomszédos jogi jogsérelemmel kapcsolatos eredeti hangfelvétel előállító polgári jogi igények engedményezésének felbontására kötött írásbeli megállapodás született. A felek megállapították, hogy a szomszédos jogi jogsérelemmel kapcsolatos eredeti hangfelvétel előállítói „Polgári jogi igények engedményezése” elnevezésű szerződést felbontják. A megállapodás hivatkozott a peres eljárásra, a korábbi engedményezők pedig kijelentették, hogy a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben foglalt, alperesi bitorlással kapcsolatos polgári jogi igényeket saját nevükben érvényesítik. Az I. rendű felperes a hangfelvétel előállítók elhatározásán alapuló közös jogkezelés körébe tartozó az Szjt.108.§-a szerinti díjigényeket érvényesíti közös jogkezelőként a továbbiakban is /az 1994. évi VII. törvény hatályba lépését megelőzően lejárt védelmi idejű hangfelvételeknek az Szjt.hatályba lépését követően is folytatott felhasználására tekintettel fennálló hangfelvétel előállítói díjigényekről van szó/.

A II-V. rendű felperesek a Pp.64.§./3/ bekezdés második mondata alapján léptek perbe, e szerint a más által indított perbe az, aki a per megindítására külön jogszabály alapján, illetve az 51.§. a./, b./ pontjai alapján maga is jogosult lett volna, a felperes pertársaként az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig perbe léphet.

Az I. rendű alperes a perbe lépéssel kapcsolatosan azt az álláspontját fejtette ki, hogy voltaképpen jogutódlásról van szó, ezért a jogutódlás kérdésében egyrészt észrevételeket terjeszthet elő, másrészt pedig a bíróságnak olyan alakszerű határozatot kell hoznia, amellyel szemben a Pp.65.§-a alapján fellebbezésnek van helye.

A bíróság az I. rendű alperesi állásponttal szemben megállapította, hogy bár az I-II-III-IV. és V. rendű felperesek között, külön-külön, a polgári jogi igények engedményezésének felbontásáról szóló megállapodás született a perbe lépést megelőzően, mégis szó jogutódlásról, hiszen az I. rendű felperes egyrészt felhatalmazás alapján képviselte a hangfelvétel előállító szervezeteket, másrészt pedig a II-V. rendű felperes megjelölte, hogy az 1999. évi LXXVI. törvény rendelkezései alapján - mint hangfelvétel előállító - önállóan kíván fellépni jogainak védelme érdekében, illetőleg igénye érvényesítése céljából. Ez a perbe lépésről szóló bejelentés a Pp.63.§./3/ bekezdés második mondata alapján történt meg, hiszen a II-V. rendű felperesek külön jogszabály alapján, mert maguk is jogosultak lettek volna eredetileg is fellépni az alperesekkel szemben, léptek be a más által, az I. rendű felperes által indított perbe.

A Pp.65.§-a szerint a 61-63.§. és a 64.§./1/, 121 bekezdése alá tartozó esetekben a perbe lépés, valamint a perből való elbocsátás tárgyában hozott határozat ellen külön fellebbezésnek van helye.

A II-V. rendű felperesek tehát a Pp.63.§./3/ bekezdés második mondata alapján léptek perbe, a perbe lépést pusztán be kell jelenteni, és az érvényesített igényt szabályszerűen elő kell

terjeszteni, azzal kapcsolatosan azonban a bíróságnak végzést hoznia nem kell, és a végzés, illetőleg ezzel kapcsolatos határozat hiányában, és a Pp.65.§-ában írt rendelkezés szerint sincs helye fellebbezésnek a perbe lépésre vonatkozó nyilatkozat bejelentésével kapcsolatban.

Az I. és II. rendű alperes a perbeli pozícióval kapcsolatosan megerősítette, hogy már korábban viszontkeresettel kérte az I. rendű alperes az I. rendű felperessel szemben a ... szeptember 15-én megkötött szerződés érvénytelenségének a megállapítását, mert a felperes nem rendelkezett azokkal a jogokkal, amelyekre hivatkozva a szerződést megkötötte. Az I. rendű alperes szerint az engedményezés felbontása nem érinti azt a kérdést, hogy a ... szeptember 15-i szerződés egyik fele az I. rendű felperes volt.

Az újabb eljárásban a felperesek a SZJSZ Testülettől beszerzendő szakvélemény elkészítésére tettek bizonyítási indítványt, amely egyrészt a jogkimerülés kérdésében is támpontul szolgálhatna, másrészt pedig a ... Testület nyilatkozna a felperesek igényérvényesítési jogosultságának körében is.

A bíróság elrendelte szakértői vélemény beszerzését a felperes bizonyítási indítványára a következő kérdésekre nézve:

A bíróság a SZJSZ Testülettől arra nézve kérte szakértői vélemény elkészítését, hogy a felperesek által csatolt CD lemezek, borítók, különböző adatsorok és részben az I. rendű alperes által is csatolt lista alapján az egyes hangfelvételekre nézve melyik szervezetnek áll fenn hangfelvétel előállítói jogosultsága /sorlemez esetén lemezenként, válogatáslemezek esetében pedig hangfelvételenként/.

A SZJSZ Testület megtekintve a CD lemezeket és borítókat, azt rögzítette a szakértői véleményben, hogy nem rendelkezik a kérdés megválaszolásához szükséges adatokkal. A hangfelvétel előállítói jogok tipikusan egyedi joggyakorlás tárgyai, az kivételes eset, ha egy hangfelvétel előállítói jog gyakorlására kötelező jogkezelést ír elő a szerzői jog /például üres hordozói jogdíj, egyidejű továbbközvetítés, kereskedelmi célra kiadott hangfelvételek nyilvánosságához közvetítése/.

Emellett a hangfelvétel előállítói közös jogkezelésbe tartozó jogok díjgények.

A hangfelvétel előállítói többszörözési-és terjesztési jog sérelme tipikusan egyedi engedélyezési joggyakorlás körébe tartozhat. Az érintett jogosultakról és műveikről adatbázist csak a kötelező jogkezelés körében kell a kötelező jogdíjfelosztás miatt összeállítani és karbantartani. Semmilyen nyilvános adatbázisból nem lehet kideríteni, hogy a perben érintett, 1974. előtt keletkezett és kiadott hangfelvételek eredetileg mely kiadónál, milyen márkánév, illetőleg „label” alatt jelentek meg.

A hangfelvétel kiadói szomszédos jogok akár több alkalommal is gazdát cseréltek az eltelt több mint 30 évben, és az ráadásul többféle módon történhetett. Akár a hangfelvétel piac kiadók közötti természetes forgalma, akár egyes márkák, labellek, vagy teljes kiadók felvásárlásával folyó koncentráció útján. Megfelelő adatbázissal csak a hangfelvétel előállítók rendelkezhetnek.

Megjegyezte az eljáró tanács, hogy nincs mivel összevetni a katalógus adatokat, miután nincs adat ahhoz, hogy a jogátruházások láncolatát feltárják. Másrészt pedig az eljáró tanácsnak nincs fizikai kapacitása sem erre.

A bíróság ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy bár az I. rendű alperes maga is osztotta azt, hogy rendkívüli nehézségbe ütközik a hangfelvétel előállítói jogok feltárása hangfelvételenként, s főként annak dokumentálása, azonban mégis ragaszkodott ahhoz, hogy a felperesek külön-külön igazolják, hogy mely perbe vitt hangfelvételek esetén melyik felperesnek áll fenn hangfelvétel előállítói jogosultsága.

A bíróság megjegyzi azt is, hogy az I. rendű alperes a peres eljárás folyamata alatt egyszer sem csatolt be olyan listát, amely az egyes hangfelvétel esetében tartalmazta volna azok nevét, előadóját, és más azonosításra alkalmas adatot, ennek hiányában pedig az I. rendű alperes raktárában lévő hanghordozókon szereplő hangfelvételek tekintetében egyenként még akkor sem lett volna lehetőség megállapítani azt, hogy ki az eredeti hangfelvétel előállítói jogosult az egyes hangfelvételek esetében, ha ennek nem lenne fizikai korlátja.

A SZJSZ Testület véleményéből azonban kitűnik, hogy tulajdonképpen nyomon követhetetlen az, hogy az eredeti hangfelvételek melyik kiadónál milyen márkanév alatt jelentek meg, a hangfelvételek azután mikor, milyen úton és hányszor cseréltek gazdát, s ebből következően ma melyik felperesnek áll fenn egy-egy hangfelvételre vonatkozóan kiadói jogosultsága. Természetesen ez az 1999. évi LXXVI. törvény alapján igényt érvényesítő felperesi pozícióval függ össze. /Ugyanis az 1999. szeptember 1. - 2000. szeptember 1. közötti időszakban történt felhasználás vonatkozásában az I. rendű felperes, mint közös jogkezelő szervezet felperesi pozíciója már korábban igazolt volt, jól elkülöníthető időszakra és jogszabályi rendelkezés alapján terjesztette elő az I. rendű felperes az igényt, mint jogkezelő szervezet méltányos díj megfizetése iránt. És hogy közös jogkezelő szervezetnek minősül az Szjt.108.§-ának alkalmazása szempontjából, azt a nyilvántartásba vételt elrendelő miniszteri határozat kelte és tartalma pontosan megjelöli./ Végül pedig a bíróság annyit jegyez meg ide tartozóan, hogy a felperesek a jogsértést hangfelvételek jogosulatlan felhasználása miatt terjesztették elő és tartják fenn, az alperes olyan listát nem csatolt - legalábbis teljes körűen - amely hangfelvételenként történő kimutatása lenne az I. rendű alperes birtokában, vagy raktárában bármikor is megtalálható CD lemezen szereplő hangfelvételeknek, ennél fogva tételesen és részletesen azt megjelölni, hogy a felperesek kereseti kérelmének a tárgya mely hangfelvétel, és az mely hangfelvétel előállítóhoz kapcsolódik, lehetetlen. A felpereseknek azonban a szerzői jogi törvény rendelkezései szerint joguk van ahhoz, hogy fellépjenek és igényt érvényesítsenek, valamint kérik az alperes arra való kötelezését, hogy adjon tételes kimutatást az általa felhasznált hangfelvételekről. Ugyanis törvényi rendelkezés kötelezi a felhasználót arra -általában is -, és esetenként a hangfelvétel előállítói jogokkal kapcsolatos szabályozás körében is, hogy számot adjanak a felhasználás mértékéről és módjáról.

Miután a felperesek pontosan megjelölték azt, hogy az I. rendű alperes tekintetében mikor benyújtott és milyen lista alapján kérik a jogsértő magatartás vizsgálatát, a bíróság úgy ítélte meg, hogy ez elegendő ahhoz, hogy a perbeli jogvita tekintetében érdemi vizsgálódás történjen és érdemi döntés hozatala, ugyanis ezzel a közölt listával a felperesek maguk is megszabták igényérvényesítésük határait.

A bíróság arra is kérdést várt a ... Testülettől, hogy a nemzetközi zenei iparban milyen gyakorlatot követnek, vagyis hogy a ... helyi leányvállalata az adott ország, az adott ... cégcsoport tulajdonában lévő és rendelkezése alatt álló teljes világkatalógusba tartozó hangfelvétel vonatkozásában képviselheti-e a ... vállalatot. Gyakorolhatja-e a hangfelvétel előállítói jogokat, illetőleg saját nevükben érvényesíthetik-e a hangfelvétel előállítók kizárólagos szomszédos jogait az egyes hangfelvételek vonatkozásában.

A ... Testület megállapításai szerint a hangfelvétel kiadás nemzetközi piaci szerkezete oligopol.

Négy nagy ... vállalatcsoport /az ún. major-ök/ képviselik a nemzetközi hangfelvétel piac mintegy 80 %-át. Ezek a kiadók, a nemzetközi vállalatcsoportok a hazai piacon leányvállalataik útján működnek. A nemzetközi vállalatcsoportokhoz tartozó egyes vállalatok a külföldi hangfelvétel előállítót illető hangfelvétel előállítói szomszédos jogokat belföldön vagy kereskedelmi képviselési jog /ügynöki, kereskedelmi képviselési szerződés/, vagy szomszédos joghoz tartozó részjogosítványok egy. vagy több állam

területére való korlátozásával történő átruházás útján gyakorolják. A leányvállalatok bármelyik választható jogalapon jogosultak a működési területükön belül a hangfelvétel előállító anyacéget illető jogok érvényesítésére. Például a terjesztési jog alapján illető jogdíjak beszedésére, egyedi joggyakorlás körébe tartozó hangfelvétel előállítói szomszédos engedélyezési jogok gyakorlására és díjigények érvényesítésére /akár ügynöki jellegű szervezet létrehozásával/.

A külföldi hangfelvétel előállítót illető szomszédos jogok hatálya alá tartozó hazai felhasználásokat tehát a hangfelvétel előállító nemzetközi vállalatok hazai leányvállalatai jogosultak a nemzetközi gyakorlat alapján jogosítani. Így a ...on bejegyzett felperesek, hangfelvétel előállító gazdasági társaságok perbeli legitimációját a hazai felhasználásokra - jelesül a szomszédos jogi oltalom alatt álló hangfelvétel többszörözésére és terjesztésére - ennek alapján lehet megítélni.

Megjegyzendő tehát ezzel kapcsolatosan, hogy a ... Testület tudomása szerint tehát a négy nagy ... vállalatcsoport hazai piacon leányvállalataik útján működik, a leányvállalatok jogosultak a működési területükön a hangfelvétel előállító céget illető jogdíjak beszedésére, de egyedi joggyakorlás körébe tartozó engedélyezési jogok gyakorlására és díjigények érvényesítésére is. Azaz a II-V. rendű felperes jogosult ebben a peres eljárásban is az egyedi joggyakorlás körébe tartozó hangfelvétel előállítói szomszédos engedélyezési jogok megsértése miatti fellépésre és díjigények érvényesítésére.

A bíróság választ várt arra is a ... Testülettől, hogy bekövetkezhetett-e a perbeli hangfelvételekkel kapcsolatosan a terjesztési jogok kimerülése azzal, hogy ... július 14-én adásvételi szerződés útján az alperesek egymás között a hanghordozók átadása-átvétele tárgyában megállapodtak.

A ... Testület a jogkimerülés kérdésében történő állásfoglalását azzal az utalással kezdte, hogy az 1999. évi LXXVI. törvény 23.§./5/ bekezdése szól a jogkimerülésről, amely 1999. szeptember 1-étől hatályos. E szerint ha a műpéldányt a jogosult, vagy az ő kifejezett hozzájárulásával más valaki adásvétellel, vagy a tulajdonjog más módon történő átruházásával forgalomba hozta, a terjesztési joga az így forgalomba hozott műpéldányok tekintetében - a bérbeadás, a haszonkölcsönbe adás és a behozatal joga kivételével - a továbbiakban nem gyakorolható. A jogkimerülés tehát a terjesztési joggal összefüggésben merül fel, a terjesztési jogot az Szjt.23.§./1/ bekezdése szabályozza, amely szerint a szerző kizárólagos joga, hogy művét terjessze és hogy erre másnak engedélyt adjon. Terjesztésnek minősül a mű eredeti példányának, vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele forgalomba hozatallal, vagy forgalomba hozatalra való felkínálással. A hangfelvétel előállítót a terjesztés kizárólagos joga az Szjt.76.§./1/ bekezdés b./ pontja alapján illeti meg.

Az eljáró tanács egyébként magáévá tette az SzJSzt. 15/04. számú szakvéleményben foglaltakat is, amelyek ugyanennek a peres eljárásnak a kapcsán születtek /az a korábbi peres eljárásban értékelésre került, az elsőfokú bíróság ítélete foglalkozik vele, a másodfokú bíróság vélekedése szerint azonban nem kielégítő mértékben/.

Az eljáró szakértői tanács véleménye szerint az Szjt.23.§./1/ és /5/ bekezdésének együttes értelmezése alapján a hangfelvétel előállító terjesztési joga csak abban az esetben merül ki, ha jogszerűen, a nyilvánosság számára is hozzáférhetővé tették a hangfelvétel-példányokat, így önmagában két gazdálkodó szervezet között létrejött, lényegében forgalomba hozatalra felkínálásra való raktárkészlet tekintetében létrejött tulajdonjog átruházási aktus még nem minősül a terjesztés fogalmkörébe eső forgalomba hozatali cselekménynek, így a jogkimerülés szabályait jelen esetben alkalmazni nem lehet.

A bíróság itt jegyzi meg, hogy az alperesi vélekedés szerint az 1997-1999. között legyártatott, és részben visszaruzott CD lemezek vonatkozásában mindenképp megállapítható a jogkimerülés ténye. A bíróság az ítélet indokolásának megelőző részében azonban az igazságügyi szakértői véleményben történt megállapítások alapján már rögzítette, hogy 1999. július-augusztus hónapokban történő többszörözés, és az arra vonatkozó adásvételi szerződésben foglalt megállapodás, s az annak alapján előállított, majd sokszorosítani vállalt CD lemezek képezik a felperesi igényérvényesítés tárgyát is.

Tehát nem arról van szó, hogy 1997-1999. közötti alperesi gazdasági kapcsolat alapján bármikor előállított, majd visszaruzott, részben már forgalomba hozott példányok tekintetében érvényesítenének a felperesek igényt, hanem csak és kizárólag az 1999. júliusában és azt követően történt sokszorosítás alapján, amikor is az alperesek között a raktárkészlet cserélt gazdát úgy, hogy lényegében még fizikai átadás-átvétel nem történt a raktárkészlet tekintetében.

A SZJSZ Testület további kiegészítő érvelést is fűzött a jogkimerülés kérdésében rögzítettekhez:

A perbeli cselekmények több jelentős mozzanata, így maga a többszörözés és a hordozók alperesek közötti átruházása olyan időtartamra esett, amikor az 1999-es Szt. már ki volt hirdetve /1999. július 6-án közzé téve, az országgyűlés 1999. június 16-án fogadta el a törvényt, de még nem lépett hatályba/.

A régi Szt. nem rendelkezett a jogkimerülésről, az élő szerzői jog a jogkimerülést szabály nélkül is elfogadta. Ezt bizonyítja a könyvek, a hangfelvételek, képző- és iparművészeti alkotások jogszerű másodlagos /aktív/ kereskedelme, amelyet a jogosultak általában tudomásul vettek. Sőt a jogkimerülés burkolt létezését bizonyította a régi szerzői jogi törvény hatályban léte alatt létezett követő jogi szabályozás is azzal, hogy a hatálya alá tartozó alkotások kereskedelmi forgalmára bevezette a díjigényt. Közvetetten elismerte, hogy az első, szerzői tulajdon átruházását követő terjesztéshez a szerző engedélye nem szükséges. De ez a rejtetten létező jogkimerülés is csak az érintett jogosult beleegyezésével történt forgalomba hozatalt követően volt elismert.

A perbeli esetben olyan hangfelvételekről van szó, amelyek 1994. július 1. - 1999. szeptember 1. között nem álltak szomszédos jogi védelem alatt. Az ezen időtartam alatt történő felhasználást az Szt.108.§./3/ bekezdése szabad felhasználásnak minősíti. A szabad felhasználáshoz azonban nem fűződik a jogkimerülés.

Az 1999. szeptember 1-ét megelőző esetleges terjesztési cselekmények tehát akkor sem esnének a jogkimerülés hatálya alá, ha a régi szerzői jogi törvény tartalmazott volna rendelkezést a nemzeti jogkimerülésről. A szóban forgó terjesztési cselekményeket megelőző többszörözések beleestek a Szt.108.§./3/ bekezdésével visszamenőleges hatállyal, a védelmi idő visszamenőleges feléledését kiegyensúlyozó szabály hatálya alá, de az ezt követő terjesztésre ez a szabadság már nem terjedhet ki.

A bíróság ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy a SZJSZ Testület kiegészítő érvelése a perbeli esetre is határozott álláspontot tartalmaz, azaz megállapítható, hogy a jogkimerülés kérdése szóba sem jöhet, mert az 1999. szeptember 1-ét megelőző terjesztési cselekményekre, a megelőző többszörözésekre nem vonatkoztatható a jogkimerülés intézménye.

Amit a SZJSZ Testület az élő szerzői jogban nem találhat, de a régi Szt. rendelkezései között mégis elfogadott jogkimerülésről ír, azokra vonatkozóan határozott jogszabályi rendelkezések voltak találhatóak a régi szerzői jogi törvényben is, viszont csak az érintett jogosult beleegyezésével történő első forgalomba hozatalt követően volt

lehetséges az, hogy minden egyes további felhasználáshoz a szerző hozzájárulását nem követelte meg a törvény.

A perbeli esetben azonban az érintett jogosultak beleegyezéséről szó nincs, hiszen a hangfelvétel előállítói jogosultak peresített igénye éppen erre vonatkozik.

A ... Testület további kiegészítő érvelése az volt, hogy a szabad felhasználási cselekményeket a felhasználók már közvetlenül az Szjt. hatályba lépését megelőzően kezdték meg, amikor már az Szjt. szövege köztudomású tény volt.

Formálisan az Szjt. alapján a jogszerűnek minősülő cselekmény általános polgári jogi összefüggéseit tekintve, az Szjt.3.§-a útján alkalmazandó Ptk.5.§./1/ és 121 bekezdéseiben tilalmazott joggal való visszaélést valósít meg. A visszaélés tárgya a védelmi idő feléledésével összefüggésben biztosított szabad felhasználás joga. A perbeli cselekmények azért minősíthetőek rendellenes joggyakorlásnak /különösen a többszörözött példányok tulajdonjogának átruházása/, mert a szabad felhasználás gyakorlása a hangfelvétel előállítók törvényes érdekeinek csorbítására vezet. Ez az érdek az Szjt. hatályba lépése után fennálló egy éves díjigényben, majd az ezt követő időszakra vonatkozó teljes vagyoni jog gyakorlásával ragadható meg.

Végül a bíróság arra is állásfoglalást kért a ... Testülettől, hogy a hangfelvétel előállítók egymás közötti viszonyában a vagyoni jogok átruházása milyen formában történik általában /írásos felhasználási szerződéssel, vagy egyéb aktus folytán/. A ... Testület állásfoglalása szerint a hangfelvétel előállítók egymás közötti jogátruházási, vagy licencia típusú szerződések a magyar jogban nincs alakiséghez kötve. Ha tehát a felek ... területére felhasználási jogot átengedő, vagy részleges jogátruházást megvalósító szerződést kötnek, az érvényes akár szóban, akár ráutaló magatartással. Ennek alapja az Szjt.55.§-a, amely a szerzői művekre irányadó felhasználási szerződési szabályokat csak a szerzői, vagyoni jogátruházásra és az előadóművészi teljesítmények felhasználására kötött szerződésekre rendeli alkalmazni. Miután nincsenek a kapcsolódó jogi teljesítményekhez fűződő vagyoni jogok átruházására szabályok az Szjt.-ben, ezért az Szjt.3.§-a alapján a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. jelenleg viszont nem tartalmaz jogátruházási szabályokat.

A ma hatályos jog szerint a szomszédos jogi vagyoni jogátruházási szerződés nem nevesített, atipikus szerződés, tartalmi elemei tekintetében közelebb áll a felhasználási szerződéshez, mint az adásvételhez, érvényesen bármely alakban megköthető.

Megjegyzendő tehát ezzel kapcsolatosan, hogy az egyes hangfelvételek tekintetében a hangfelvétel előálló szervezetek közötti esetleges jogátruházás feltárása tehát emiatt gyakorlatilag lehetetlen, hiszen a négy nagy nemzetközi hangfelvétel előállító szervezetet képviselő ...i gazdasági társaságok, a II-V. rendű felperesek közötti esetleges jogátruházási megállapodás szóban, vagy ráutaló magatartással is létre jöhetett, arra vonatkozóan pedig már korábbról van peradat, hogy a ... szervezetek egymás közötti jogátruházása ugyancsak nem volt alakiséghez kötve, ennél fogva az alperesek által hiányolt jogátruházási láncolat feltárása gyakorlatilag lehetetlen, hiszen bármilyen perbeli előadás ellenőrzésére semmilyen adat, vagy okirati bizonyíték nincsen.

A felperes indítványára a bíróság az ... Iroda egyik osztályának vezetőjét idézte tanúként meghallgatásra, mert az A a mechanikai szerzői jogokat képviselő közös jogkezelő szervezet, a ... egyik tagja, másrészt pedig tagja a hanglemez kiadókat tömörítő nemzetközi szervezetnek, az ...-nek is.

Ezért a felperes feltételezte, hogy rendelkezik olyan adatokkal, amely a szerzői jogosultakon kívül a hozzájuk kapcsolódó felhasználói jogokat is tartalmazza. A tanúként idézett, az A Egyesület ... vezetője, ... írásban kívánt nyilatkozni előzetesen, mert olyan megbízható

kimutatást nem tud a bíróság rendelkezésére bocsátani, amely az előzetesen közölt tények alapján lenne összeállítandó.

A tanú írásbeli nyilatkozata szerint közös jogkezelés keretében csak nem kizárólagos felhasználási engedély adható. Ebből adódóan egy zenemű hangfelvételen való többszörözésére és terjesztésére egy időben több felhasználó is kaphat engedélyt /egy időben ugyanazt a művet több forgalomban lévő hangfelvétel is tartalmazhatja/.

Az A adatbázisa lehetőség szerint a szerzői művek teljes, folyamatosan bővülő adatbázisát tartalmazza, azonban a hangfelvételen fennálló jogokat nem tartja nyilván az A. Azon hangfelvételekről rendelkezik információval, amelyek kiadását maga az A engedélyezte. Az egyes hangfelvétel kiadói szerződéses kapcsolatot tehát az Anak nem áll módjában megismerni és kivizsgálni. Ebből következően semmilyen adattal nem rendelkezik a hangfelvétel előállítói jogok külföldi forgalmáról /ezen jogok értékesítéséről/. Hasonló a helyzet a ...i hangfelvétel előállítói jog átruházása körében. Emellett a különböző időben engedélyezett, azonos műveket tartalmazó hangfelvételek egy időben is lehetnek a piacon. Emiatt nem adható egyértelmű tájékoztatás, hogy melyek forgalmaztak jogszerűen egy bizonyos időben olyan hangfelvételt, amelyen egy meghatározott mű van rögzítve. Egy zenei felvétel ...i jogszerű terjesztéséhez több forrásból is lehet szerzői engedélyt szerezni. Az esetek egy részében kisebb-nagyobb belföldi hangfelvétel előállítók eseti hangfelvétel kiadási szerződést kötnek az A-sal. A rendszeres, nagyobb mértékű hangfelvétel kiadást folytató felhasználók keretszerződés alapján hozzák forgalomba a hangfelvételeket. Ilyen engedélyt azonban külföldi közös jogkezelő szervezettől is meg lehet szerezni ún. központi jogosítás alapján.

A perbeli ügy tényállása idején több, a megkeresés szerinti hangfelvétel ...ja is /U, M, W, S// központi jogosítás útján hozott hazánkban forgalomba hangfelvételeket. Ebben a körben semmilyen, az engedélyezést érintő információval nem rendelkezik az A Egyesület. Az ún. központi jogosítás azt jelenti, hogy a hangfelvétel előállító nemzetközi vállalat egy, rendszerint valamelyik nagy nyugat-európai közös jogkezelő szervezettel állapodik meg egy régióban, vagy akár az egész világon történő hangfelvétel többszörözésre és terjesztésre. Ilyenkor a szerződéssel érintett területen működő többi közös jogkezelő szervezet csak a jogdíj felosztásában kap szerepet. Ezekről eltérően az ... által kibocsátott kiadványokra a hazai leányvállalattal kötött felhasználási keretszerződés alapján az A adott felhasználási engedélyt. Az A rendelkezésére bocsátott és a periratok között szereplő listán az ... megjelölésű kiadványokra kivétel nélkül kért felhasználási engedélyt a hazai ... zenei Kft., mert a kiadványok hangfelvételének jogával nyilvánvalóan rendelkeztek.

A bizonyítási eljárás menetében az I. rendű alperes egy olyan katalógust kívánt csatolni, a ... című kiadványt, amely az alperesi álláspont szerint hiteles és ugyanolyan bizonyító erejű, mint más katalógus. Ebből megállapítható, hogy a felhasználói jogok vándorlása egy-egy előadó, és egy-egy lemez esetében is nagyon összetett és kusza. Ezért annak a kérdésnek a tisztázása, hogy 1999-ben a lemezkiadási jogok érvényesítése átszállt-e a felperesként fellépő cégekre, bár tisztázandó, de követhetetlen szomszédos jogokra utal. Az I. rendű alperes mégis elengedhetetlennek tartotta a kérdés tisztázását, mert a ... szeptember 15-i szerződést viszontkeresetével támadta a perben. Az I. rendű felperes kötelezettsége annak bizonyítása, hogy a szerződésben hivatkozott jogokkal akkor rendelkezett. Amennyiben ugyanis nem rendelkezik ilyen jogokkal, nyomban a viszontkereset tekintetében pervesztes. Egyébként a felpereseknek bizonyítania kellett volna az eredeti hangfelvétel előállítói jogok tartalmát is.

Az I. rendű alperes által csatolt katalógus adatok nem hitelt érdemlő kimutatásnak tekintendő adatokat tartalmaznak, mindössze egy áruházi katalógusról van szó, s az lehetséges, hogy azt bizonyítja, hogy időről-időre a szomszédos jogok más- és más hanglemez kiadónál találhatóak, de mindez még a perbeli jogvita eldöntése szempontjából támpontot nem ad. A

bíróság itt ismét megjegyzi, hogy az I. rendű felperes, amelyik a ... szeptember 15-i szerződést kötötte az I. rendű alperessel, már igazolta perbeli pozícióját, többek között - és nyomatékosan - annak a miniszteri határozatnak a tartalmával, amely mint jogkezelő szervezetet nyilvántartásba vette, és felsorolta, hogy milyen területekre terjedt ki a közös jogkezelői tevékenysége.

A felperesek fenntartott kereseti kérelme az újabb eljárásban a következő volt:

Az I. rendű felperes az I. rendű alperessel szemben a ... szeptember 15-i szerződés teljesítésére kötelezés iránt tartotta fenn követelését, és ennek keretében a megállapodás alapján, mert hozzájárult ahhoz, hogy az I. rendű alperes 70.000 db-ot ... december 31-ig terjesszen, darabonként 80 Ft + ÁFA összegű méltányos díj fizetése mellett, amely CD lemezekre vonatkozóan darabonként meg is fizette a méltányos díjat 80 Ft/ÁFA összeget, elismerte, hogy 8.000.000 Ft + ÁFA megfizetése megtörtént az I. rendű alperes részéről. A ... szeptember 15-i megállapodás 1. pontjának 5. mondata szerint azonban az I. rendű alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy ... december 31-e után az 1974. előtt készült hangfelvételek terjesztése már nem történhet meg, mert vállalta, hogy .... január 2-án elszámol az I. rendű felperessel. Ha a listán szereplő készlet csökken, a különbözetre 80 Ft + ÁFA méltányos díjat megfizet darabonként, és a megmaradt lemezeket átadja az I. rendű felperesnek. Ez azonban nem történt meg az I. rendű alperes részéről, így az I. rendű felperes arra kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy a még birtokában lévő hanghordozókat, amelyek az ... július 14-i adásvételi szerződés nyomán kerültek az I. rendű alpereshez, adja át a felperesnek.

Az I. rendű felperes igénye emellett arra irányult, hogy az I. rendű alperes által a ... szeptember 15-i szerződés alapján az I. rendű felperesnek át nem adott hanghordozók útján példányonként 80 Ft + ÁFA összegű méltányos díjat fizessen meg.

A peres eljárásban derült az ki, hogy az I. rendű alperes által a megállapodás kötésekor megjelölt 105.790 db hanghordozóval szemben az igazságügyi könyvszakértői vizsgálat alapján azt meghaladó, számlával szállított hanglemez-példány volt. Bár az igazságügyi szakértő szerint az értékesített és a raktáron maradt készletek nem tekinthetők számviteli értelemben hitelesnek, de az I. rendű felperes sincs abban a helyzetben, hogy a raktárkészlet adatairól, vagy a forgalmazásról pontos információja lenne.

Leltáradatok, illetőleg szállítólevelek alapján azonban megállapítható, hogy ... július 14. és ... december 31. között legkevesebb 376.747 db-ot forgalmazott az I. rendű alperes /Isd. kiegészítő szakértői vélemény 5. oldal/. A megjelölt időszakra vonatkozóan, ... szeptember 1. és ... szeptember 1. között a forgalmazás után méltányos díj fizetésére köteles az I. rendű alperes a már idézett Szjt.108.§./4/ bekezdése szerint. Miután a 376.747 db után 80 Ft + ÁFA összegű méltányos díjjal számolva összesen 30.139.760 Ft + ÁFA összeget kellett volna megfizetnie, ebből azonban csak 8.000.000 Ft-ot fizetett az I. rendű alperes, ezért a felperes 22.139.760 Ft + ÁFA összeget és annak kamatait követelte.

Az I. rendű alperes egyrészt vitatta az I. rendű felperes perbeli legitimációját, másrészt viszontkeresettel támadta a ... szeptember 15-i megállapodást.

Ami az I. rendű felperes perbeli legitimációját illeti, a bíróság az Szjt.108.§./4/ bekezdésének utolsó mondatából indult ki, amely szerint a törvény hatályba lépését követően, ... szeptember 1-je után is folytatott felhasználás ellenében a jogosultnak méltányos díjazás jár. Hogy a 108.§-ban foglalt méltányos díj megfizetése iránti igényt az I. rendű felperes érvényesítheti, az kiderül abból az általa becsatolt, egyébként a M Közlönyben is közzétett miniszteri határozatból, amellyel, mint közös jogkezelő szervezetet a minisztérium nyilvántartásba vette az I. rendű felperest.

Az Szjt.85.§-a szerint közös jogkezelésnek minősül például a hangfelvételekhez kapcsolódó, és a felhasználás jellege, illetve körülményei miatt egyedileg nem gyakorolható szomszédos

jogok érvényesítése a jogosultak által erre létrehozott szervezet útján, függetlenül attól, hogy azt a törvény írja elő, vagy az a jogosultak elhatározásán alapul.

A 86.§/1/ bekezdése szerint a szerzői- és a szomszédos jogokra vonatkozó jogszabályoknak megfelelő közös jogkezelést végző szervezetekről a kormány által kijelölt miniszter nyilvántartást vezet. A/2/ bekezdés szerint országosan csak egy egyesület vehető nyilvántartásba a hangfelvételek közös kezelésére.

A hangfelvétel előállítók nyilvántartásba vett közös jogkezelő szervezete a M Közlöny ... évi 10. számában közzétettek alapján a M.I.rendű felperes. Az I. rendű felperesre vonatkozó határozat már a megelőző eljárásban is rendelkezésre állt, a bíróság arra már korábban is hivatkozott. A miniszteri határozatban kifejezetten utalás történik arra, hogy a 108.§-ban érvényesítendő igényeket az I. rendű felperes jogosult ráruházott feladatként érvényesíteni.

Ami az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmét illeti, a szerint a ... szeptember 15-i megállapodás semmisségének megállapítását kérte elsődlegesen azért, mert a felperes semmilyen hangfelvétel előállítói joggal nem rendelkezett, tőle a hangfelvételekre vonatkozó felhasználási engedélyt nem lehetett megszerezni. A bíróság megjegyzi, hogy a perbeli esetben nem egyedi engedélyezésről van szó, hanem az I. rendű felperes közös jogkezelésébe tartozó kérdésben állapodtak meg.

Az I. rendű felperes igénye csak és kizárólag az Szjt.108.§-ának rendelkezésén alapul, amelyek közül az IM bekezdésben foglaltak a védelmi idő tekintetében szabályoznak, vagyis úgy rendelkeznek, hogy a védelmi időre vonatkozó 31.§-ban írt rendelkezéseket alkalmazni kell olyan művekre is, amelyeknek a korábban hatályos rendelkezések szerint számított védelmi ideje az 1994. évi VII. törvény hatályba lépéséig már lejárt.

A 108.§./3/ bekezdése szerint pedig az 1994. évi VII. törvény hatályba lépését megelőzően lejárt szerzői joggal szomszédos jogok védelmi ideje tekintetében a lejárat és az e törvény hatályba lépése közötti időtartamban végzett felhasználás szabad felhasználásnak minősül. A /3/ bekezdésben meghatározott felhasználás a törvény hatályba lépését követően még további egy évig folytatható. A törvény hatályba lépését követően is folytatott felhasználás ellenében a jogosultnak méltányos díjazás jár.

Nincsen tehát arról szó, hogy az I. rendű felperestől bármiféle egyedi felhasználási jog lenne szerezhető, mindössze a törvényi rendelkezések szerint az I. rendű alperes is folytathatja a felhasználást ... szeptember 1-től ... szeptember 1-ig, de a felhasználás ellenében méltányos díjat kell fizetnie, az I. rendű felperesre nézve meghozott nyilvántartásba vételi határozat szerint. Miután az I. rendű felperes még ... december 31-ig engedélyezett méltányosságból további felhasználást a hangfelvétel előállítói jogosultak felhatalmazása alapján, ezért a ... december 31-ig terjedő időre nézve kérte méltányos díj megfizetését.

Az I. rendű alperes arra is hivatkozott, hogy jogkimerülésről lévén szó, nem is adhatott semmifajta feljogosítást az I. rendű felperes.

A SZJSZ Testület a most ismételt kinyilvánított, de most már a bíróság által feltett kérdésekre adott állásfoglalásában részletesen elemezte, és határozott és megnyugtató választ adott arra vonatkozóan, hogy jogkimerülésről ez esetben szó sem lehet.

A bíróság ezt a határozott és egyértelmű választ mindenben követendőnek tartotta.

Lényege szerint nincsen szó jogosulti hozzájárulás meglétéről az alperesek közötti jogügylethez, és a mozdulatlan raktárkészlet nem jelenthet forgalomba hozatalt.

Az I. rendű alperes arra is hivatkozott, hogy az I. rendű felperes fellépése nyomán, amelyeket a kereskedőkhöz és a forgalmazókhöz intézett, kénytelen volt a ...szeptember 15-i megállapodás aláírására.

A Ptk. 200.§./1/ bekezdés szerint a szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg. Azt az I. rendű alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy ténylegesen miben állt az I. rendű felperes kényszerítő magatartása, amely miatt a szerződést aláírta. Az eddigi tanúk előadásai ugyanis nem igazolták azt, hogy az I. rendű alperes kényszerhelyzetben lett volna, amikor a szerződést aláírta.

Az I. rendű alperes tehát a Ptk.200.§./2/ bekezdése alapján, mint jogszabályba ütköző megállapodás érvénytelenségének megállapítását kérte, követelése azonban nem megalapozott.

Az I. rendű felperes keresete viszont a Ptk.277.§./1/ bekezdése szerint alapos, hiszen egy olyan megkötött megállapodás teljesítését kéri az I. rendű alperestől, amelyre vonatkozóan még kifogás útján sem tudta azt az I. rendű alperes bizonyítani, hogy az I. rendű felperes jogellenes, megtévesztő, vagy kényszerítő magatartással bírta rá annak aláírására.

A bíróság a megelőző eljárásban már a szerződést kötő feleket tanúként meghallgatta, a tanúk vallomásából ez a következtetés nem vonható le.

A ... szeptember 15-i szerződés 1. pontja szerint ezen a napon - az I. rendű alperes előadása szerint - az 1974. előtt készült hangfelvételeket tartalmazó CD mennyiség 105.790 db volt. Az igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapításai ezt cáfolták, lényegesen nagyobb mennyiségű CD lemezt szállított a II. rendű alperes az I. rendű alperesnek.

Mindenesetre az I. rendű alperes vállalta azt, hogy 70.000 db CD-re nézve példányonként 80 Ft + ÁFA összegű méltányos jogdíjat fizet meg, 35.790 db CD-re nézve pedig .... január 2-ig vállalta az elszámolást. A különbözet, amely értékesített darabot jelentett, ugyancsak 80 Ft + ÁFA összegű méltányos díjfizetési kötelezettséget jelentett a szerződés aláírásával, a megmaradt CD példányokat pedig vállalta átadni a felperes megbízottjának.

Ezeknek a feltételeknek a teljesítése az I. rendű alperes kötelezettsége, a Ptk.277.§/1/bekezdése alapján, figyelemmel a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény /új Szjt./ 3.§. utaló rendelkezése folytán.A II-V. rendű alpereseknek perbe lépésük folytán az új Szjt.76.§/1/ bekezdés b./ pontja alapján állt fenn követelésük a jogsértés megállapítására, nyilvános elégtétel adására, a jogsértés abbahagyására való kötelezésre, a perbeli hanghordozók további jogosulatlan felhasználásától való eltiltására és a hanghordozók, valamint azok előállítására szolgáló eszközök és lemezbortók megsemmisíthetőségének elrendelésére.

A II-V. rendű felperesek igénye tehát az új Szjt.76.§/1/ bekezdés b./ pontja alapján állt fenn és a peresített időszak .... január 1-től fennálló, az I. rendű alperes által történő jogosulatlan forgalmazásra vonatkozott.

A II-V. rendű felperesek keresetösségi jogával kapcsolatosan a bíróság már korábban álláspontját indokolta, a SZJSZ Testület állásfoglalásával alátámasztva, illetőleg az ... Iroda Egyesület részéről adott írásbeli tanúvallomásra is alapozva.

Az Szjt.76.§/1/ bekezdés b./ pontja szerint, ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a hangfelvétel előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a hangfelvételt terjesszék.

A bíróság visszaül ismételt az Szjt.108.§/1/ bekezdésére, amely az új szerzői jogi törvény 31.§-ában írt védelmi időre vonatkozó rendelkezés, azaz arról szól, hogy a szerzői jogok a szerző életében és halálától számított 70 éven át részesülnek védelemben. A hangfelvétel előállítókra vonatkozó 76.§/1/ bekezdés b./ pontja tehát kétségtelenül irányadó a ... december 31-ét követő I. rendű alperesi felhasználásra, vagyis a védelmi idő 1999. szeptember 1-ét követő feléledése után a hangfelvétel előállítókhoz hozzájárulása szükséges a hangfelvétel terjesztéséhez.

Jogkimerülésről ez esetben sem lehet szó, hiszen azzal a ténnyel, hogy az alperesek egymás között adásvételi szerződést kötöttek a raktári mennyiségre, **ahogyan arra a SZJSZ Testületi vélemény is utal, a jogkimerülés nem történt meg.**

Az Szjt.94.§./1/ bekezdés a./, b./, c/ és f./ pontjára alapított II-V. rendű felperesi követelések megalapozottak. Ugyanis a szerző jogainak megsértése esetén követelheti a jogsértés bírósági megállapítását, követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől, követelheti, hogy a jogsértő - nyilatkozattal, vagy más megfelelő módon - adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak, s követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről, vagy költségén, továbbá a kizárólag, vagy elsősorban a jogsértéshez használt eszköz- és anyag, valamint a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését, illetőleg a jogsértő mivoltától megfosztását.

A bíróság a ... december 31-ét követő időre, de az I. rendű alperesi, a könyvvizsgálathoz szükséges okiratok és adatok elégtelensége miatt pontosan meg nem határozható jogsértő magatartást megállapította, hiszen a könyvszakértői vélemény utal arra, hogy ... december 31-ét követően is volt forgalmazás, sőt árubeszerzés az I. rendű alperes részéről a keresettel érintett hanghordozókat illetően.

A másodfokú bíróság arra az esetre, hogyha a jogsértés megállapítható, pontosan, tételesen rögzítetten tartotta meghatározandónak a hanghordozók körét, amelyre a jogsértést elkövették. Figyelemmel azonban arra, hogy az I. rendű alperes a perben egyszer sem szolgáltatott olyan iratot, amely akárcsak a hanghordozók felsorolását tartalmazta volna, s azon belül az egyes hanghordozókon rögzített hangfelvételeket is megjelölte volna, tételesen nem lehet meghatározni mindazokat a hangfelvételeket, amelyeket tartalmazó hanghordozók terjesztése megtörtént.

Megjegyzendő, hogy még a hanghordozók megjelölése sem lehetséges. A felpereseket igényérvényesítésüktől a bíróság azonban nem zárhatja el. Ha pedig a jogsértés ténye bizonyított, az alperes azonban nem kívánt semmilyen adatot szolgáltatni, mert a felperesek perbeli legitimációját vitatja hosszú idő óta, a bíróság az I. rendű felperes által megjelölt és összeállított, kereskedelmi forgalomba hozott hanghordozók adatait vette alapul. **A SZJSZ Testület is ezt tette a vizsgálat tárgyává.** A lista készítésének időpontja pontosan megjelölhető, a listán szereplő hangfelvételek mindegyikének felsorolása pedig azért is szükségtelen egy ítélet rendelkező részében, mert az I. rendű alperes által forgalmazott hanghordozókra nézve lehetséges esetleg végrehajtást vezetni, arra a mennyiségre, amely ... december 31-ig beszerzett, és meglévő mennyiség. Az pedig nem lehetséges, hogy az I. rendű alperes más hanghordozót is forgalmazzon, egyrészt mert a könyvszakértői vizsgálat során nem derült ki, hogy olyan lejárt védelmi idejű hangfelvételeket tartalmazó hanghordozókat értékesített volna, amely esetben szabad felhasználásról lehetne szó, mert ... július 14-e előtt szerezte be azokat. Másrészt pedig 1999. szeptember 1-ét követően a megváltozott, megnövekedett védelmi időre tekintettel nem valószínű, hogy olyan hanghordozókat értékesítene az I. rendű alperes, amelyen olyan hangfelvételek szerepelnének, amelyekre nem terjedne ki a II-V. rendű felperesek hangfelvétel előállítói joga, illetőleg ilyen peradat nincsen.

A II-V. rendű felperes nyilvános elégtétel adására kérte kötelezni az I. rendű alperest. A nyilvános elégtétel adásra kötelezés egy objektív jogkövetkezménye a megállapított jogsértésnek. A bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperesek által megjelölt elégtétel adás helye és módja az elkövetett jogsértés - főként időbeli terjedelmére tekintettel - indokolt mértékű.

A felperesek a jogsértés abbahagyására is kérték kötelezni az I. rendű alperest és a további jogosulatlan felhasználástól való eltiltásra, amely ugyancsak objektív következménye az elkövetett jogsértésnek. Ugyanígy a még meglévő hanghordozók és az annak forgalomba

hozatalára szolgáló eszközök és lemezborítók megsemmisítésének az elrendelése is objektív következménye a megállapított jogsértésnek.

A II-V. rendű felperes az Szjt.94.§./1/ bekezdés e./ pontjában írt gazdagodásra vonatkozóan jogfenntartással élt, és ugyanígy a 94.§./2/ bekezdése szerinti esetleges kártérítési igény érvényesítésére nézve is.

A II-V. rendű felperes a II. rendű alperessel szemben is kérte a további felhasználástól való eltiltást, amely azokra a hanghordozókra terjedne ki, amelyek visszáruzás folytán a II. rendű alperes birtokába kerültek. Ilyen hanghordozókról a szakértői vélemény is említést tesz.

A II. rendű alperessel szembeni ez az igény is objektív jogkövetkezménye a jogsértő magatartásnak. Miután jogkimerülésről nem lehet szó az I. és II. rendű alperes között megkötött megállapodás nyomán, az 1999. szeptember 1 -ét követően a II. rendű alpereshez visszáruzott hanghordozók további felhasználása csak a II-V. rendű felperesek hozzájárulásával lehetséges az Szjt.76.§./1/ bekezdés b./ pontja alapján.

A bíróság a Pp.78.§./1/ bekezdése szerint kötelezte az I. és II. rendű alperest perköltség megfizetésére, amely együttes első- és másodfokú perköltség, és amelyhez a bíróság hozzászámította az újabb eljárás során beszerzett SZJSZ Testületi vélemény elkészítésével kapcsolatos, a II-V. rendű felperesek által előlegezett költséget is.

A bíróság az I. és II. rendű alperest külön-külön marasztalta, és figyelemmel volt arra, hogy a II. rendű alperessel szemben előterjesztett követelés mértékéhez igazodó volt úgy a korábbi, mint az újabb eljárás során az alperest képviselő tevékenysége.

Budapest, 2007. január 31. napján

Csíkyné dr Szobácsi Julianna
sk. tanácselnök

A kiadmány hitelül: Gné

II.

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.20.487/2007/8.

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Fővárosi Ítéltábla a Sár és Társai Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Sár Csaba ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe) II. rendű, III.rendű felperes neve (III. rendű felperes címe) III. rendű, IV.rendű felperes neve (IV.rendű felperes címe) IV. rendű, V.rendű felperes neve (V.rendű felperes címe) V. rendű felpereseknek, dr. Várgedő Lajos ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen, szerződés teljesítése és egyéb iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. január 31. napján meghozott, 8.P.27.321/2005/33. számú ítélete ellen az alperesek részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperesek keresetét, valamint a II. rendű alperes viszontkeresetét elutasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 3.900.000 (hárommillió-kilencszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 750.000 (hétszázötvenezer) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a II.-III.-IV.-V. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek 100.000 (százezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a ... számú, jogilag releváns tények tisztázásának elmulasztása miatt az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt eljárásban hozott ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy a II. rendű alperessel megkötött, 1999. július 14-i adásvételi szerződés tárgyát képező hanghordozók közül a 2006. január 20-i felperesi listán tételesen felsorolt, és eddig még nem értékesített hanghordozókat 15 napon belül adja át az I. rendű felperesnek, és ugyanebben a határidőben fizessen meg az I. rendű felperesnek 22.139.760 forint + áfa összeget, és ezen összeg után 2001. január 2-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatot.

Megállapította, hogy az I. rendű alperes megsértette a II-V. rendű felperes, mint hangfelvétel előállító jogait, amikor az engedélyük nélkül terjesztette a 2006. január 20-i listán szereplő

hanghordozókat.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezést tegye közzé egymást követő két ízben a Népszabadság című napilapban és a Magyar Rádió 16 óra című műsorában, saját költségén.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy a 2006. január 20-i listán szereplő és még el nem adott hanghordozók terjesztését hagyja abba.

Eltiltotta az I. rendű alperest attól, hogy a jövőben a listán feltüntetett hanghordozókat terjessze.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül adja át a II-V. rendű felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak a per tárgyát képező hanghordozók forgalomba hozatalához felhasznált eszközöket és lemezborítókat.

Az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmét elutasította.

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy az I. rendű alperessel megkötött szerződéssel összefüggésben átadott, de visszaáruzott, a per tárgyát képező hanghordozókat a jövőben ne hozza forgalomba.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű felperesnek 500.000 forint együttes első- és másodfokú perköltséget, a II. rendű alperest az I. rendű felperes javára 100.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte, míg az I. rendű alperest a II-V. rendű felperesek, mint együttes jogosultak javára 424.000 forint, a II. rendű alperest a II-V. rendű felperesek, mint együttes jogosultak javára kötelezte 15 napon belül ugyancsak 100.000 forint perköltség megfizetésére.

Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy az I. rendű felperes a keresetét pontosította, II-V. rendű felperesek a Pp. 64. § (3) bekezdése alapján perbe léptek a kizárólagos jogok érvényesítése iránt, miután I. rendű felperessel kötött korábbi engedményezési szerződéseiket felbontották.

Ennek következtében I. rendű felperes az I. rendű alperesnek 2000. szeptember 15-én megkötött szerződéssel kapcsolatos igényét tartotta fenn, amely alapján az I. rendű alperes 70.000 darab CD után vállalta darabonként 80 forint + áfa összegű méltányos díj megfizetését, míg további 35.790 darab CD tekintetében 2000. december 31-ig terjeszthette a hanghordozókat darabonként 80 forint + áfa összegű méltányos díj fizetése mellett.

A 2000. szeptember 15-i megállapodás alapján az I. rendű alperes kötelezettséget vállalt arra is, hogy a 2000. december 31-e után az 1974. év előtt készült hangfelvételeket nem terjeszti és vállalta, hogy 2001. január 2-án elszámol az I. rendű felperessel, a listán szereplő készlet csökkenése esetén a különbözetre is 80 forint + áfa méltányos díjat megfizet, továbbá a megmaradt lemezeket átadja. Ez azonban nem történt meg, így az I. rendű felperes arra kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy a még birtokában levő hanghordozókat, amelyek az 1999. június 14-i, II. rendű alperessel kötött adásvételi szerződés folytán kerültek hozzá, azt adja át részére.

Az I. rendű felperes keresete tehát az I. rendű alperessel 2000. szeptember 15-i szerződés alapján az át nem adott hanghordozók után példányonként 80 forint + áfa összegű méltányos

díj megfizetésére irányult.

A leltáradatok illetve a szállító levelek alapján azonban megállapítható volt, hogy 1999. június 14-e és 2000. december 31-e között legkevesebb 376.747 darabot forgalmazott az I. rendű alperes, így a megjelölt időszakra ennek megfelelően méltányos díjként az Szjt. 108. § (4) bekezdése szerint összesen 30.139.776 forint + áfa összeget kellett volna megfizetnie, ebből azonban csak 8.000.000 forintot teljesített, ezért az I. rendű felperes 22.139.760 forint + áfa összeg és annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest.

Az Szjt. 108. §-ában foglalt méltányos díj megfizetése iránti igényét az I. rendű felperes, mint közös jogkezelő szervezetnek a minisztérium általi nyilvántartásba vételére és a Magyar Közlönyben is közzétett azon miniszteri határozatra alapozta, amely szerint ezt az I. rendű felperes átruházott feladatként jogosult érvényesíteni.

Az I. rendű alperes ugyanakkor vitatta az I. rendű felperes perbeli legitimációját, viszontkeresettel támadta a 2000. szeptember 15-i megállapodást - annak semmisségére hivatkozással - elsősorban amiatt, hogy I. rendű felperes semmilyen hangfelvétel előállítói joggal nem rendelkezett, így tőle felhasználási engedélyt sem lehetett szerezni, másodsorban pedig jogkimerülés történt, így I. rendű felperes nem is adhatott semmifajta feljogosítást.

Az elsőfokú bíróság e körben az Szjt. 85. §-ában foglaltakra valamint a 86. § (1) bekezdésében rögzítettekre utalt.

A viszontkereseti kérelmet illetően a 2000. szeptember 15-i megállapodás semmissége körében megjegyezte, hogy a perbeli esetben nem egyedi engedélyezésről volt szó, hanem az I. rendű felperes közös jogkezelésébe tartozó kérdésben állapodtak meg a felek, s mivel az I. rendű felperes igénye kizárólag az Szjt. 108. §-ának rendelkezésén alapult, ennek megfelelően az Szjt. 31. §-ában írt rendelkezéseket is alkalmazni kell, mert művek korábban hatályos rendelkezések szerint számított védelmi ideje az 1994. évi VII. törvény hatálybalépéséig már lejárt.

Az Szjt. 108. § (3) bekezdése szerint pedig az 1994. évi VII. törvény hatálybalépését megelőzően lejárt szerzői joggal szomszédos jogok védelmi ideje tekintetében a lejárat és e törvény hatálybalépése közötti időtartamban végzett felhasználás szabad felhasználásnak minősül.

Az elsőfokú bíróság szerint tehát a törvényi rendelkezések alapján folytathatja az I. rendű alperes a felhasználást 2001. szeptember 1-jéig, de a felhasználás ellenében méltányos díjat kell fizetnie.

Miután azonban az I. rendű felperes 2000. december 31-ig engedélyezett méltányosságból további felhasználást a hangfelvétel előállítói jogosultak felhatalmazása alapján, ezért 2000. december 31-ig terjedő időre nézve kérte a méltányos díj megfizetését.

A Szerzői Jogi Szakértői Testület véleményét figyelembe véve az elsőfokú bíróság álláspontja szerint jogkimerülésről ez esetben szó sem lehet, mert az alperesek közötti jogügylet raktármennyiségre vonatkozott, a mozdulatlan raktárkészlet pedig nem jelenthet forgalomba hozatalt.

Az I. rendű alperes azon viszontkereseti hivatkozására, amely szerint a 2000. szeptember 15-i megállapodás aláírására az I. rendű felperesnek a kereskedők és forgalmazók felé tett fellépése miatt volt kénytelen, utalt a Ptk. 200. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra és rögzítette, hogy az I. rendű alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy ténylegesen miben állt az I. rendű felperes kényszerítő magatartása. A tanúk azonban nem igazolták azt, hogy az

I. rendű alperes kényszerhelyzetben lett volna a szerződés aláírásakor, és a Ptk. 200. § (2) bekezdésére - jogszabályba ütköző megállapodásra - való hivatkozása sem megalapozott.

Az I. rendű felperes keresetét viszont a Ptk. 277. § (1) bekezdése szerint alaposnak ítélte, mivel az I. rendű felperes egy olyan megállapodás teljesítését kérte, amelyre vonatkozóan az I. rendű alperes még kifogás útján sem tudta bizonyítani, hogy az I. rendű felperes jogellenes, megtévesztő vagy kényszerítő magatartásra bírta volna rá annak aláírására.

A megelőző eljárásban már lefolytatott bizonyítás felhasználásával kifejtette, hogy a 2000. szeptember 15-i szerződés 1. pontja szerint az 1974. előtt készült hangfelvételeket tartalmazó CD mennyiség 105.709 darab volt.

Az igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapításai ezt cáfolták, ugyanakkor az I. rendű alperes vállalta, hogy 70.000 darab CD-re nézve példányonként a 80 forint + áfa összegű méltányos jogdíjat megfizetését és a 35.790 darab CD-re nézve pedig 2001. január 2-áig elszámol és a megmaradt CD-példányok átadását is vállalta.

Ezen feltételek teljesítése az I. rendű alperes kötelezettségébe tartozott a Ptk. 277. § (1) bekezdése és a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 3. §-ában utaló rendelkezése alapján.

A II-V. rendű felperesek az Szjt. 76. § (1) bekezdésének b) pontja alapján érvényesítettek igényt, amely a jogsértés megállapítására, nyilvános elégtétel adására, a felhasználástól való eltiltásra és a hanghordozók valamint azok előállítására szolgáló eszközök és lemezborítók megsemmisítésének elrendelésére irányult.

Ez a peresített időszak a 2001. január 1-jétől fennálló az I. rendű alperes által történő jogosulatlan forgalmazásra vonatkozott.

A II-V. rendű felperesek kereshetőségi jogát az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Szerzői Jogi Szakértői Testület állásfoglalása támasztotta alá és az ... részéről adott írásbeli tanúvallomás is megalapozta.

Ezt követően ismertette a szerzői jogi törvény 76. § (1) bekezdésének b) pontját, visszautalt az Szjt. 108. § (1) bekezdésére, amely az új szerzői jogi törvény 31. §-ában írt védelmi időre vonatkozóan azt rögzítette, hogy a szerzői jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben. A hangfelvétel-előállítókra vonatkozó 76. § (1) bekezdésének b) pontja irányadó a 2000. december 31-ét követő I. rendű alperesi felhasználásra is, vagyis a védelmi idő 1999. szeptember 1-jét követő feleledése után a hangfelvétel-előállítók hozzájárulása szükséges a hangfelvétel terjesztéséhez.

Az elsőfokú bíróság ismertette az Szjt. 94. § (1) bekezdésében foglaltakat is és a 2000. december 31-ét követő időre a jogsértő magatartást megállapította, mert a könyvszakértői vélemény arra utalt, hogy 2000. december 31-ét követően is történhetett forgalmazás és árubeszerzés.

Visszautalt a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésére, amely szerint a jogsértést pontosan, tételesen kell rögzíteni annak érdekében, hogy megállapítható legyen alapos-e a kereset illetve viszontkereset. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes a perben egyszer sem szolgáltatott olyan iratot, amely akár csak a hanghordozók felsorolását, és azon belül az egyes hanghordozókon rögzített hangfelvételeket megjelölte volna, illetve tételesen nem került sor azon hangfelvételek meghatározására, amelyek vonatkozásában a hanghordozók terjesztése megtörtént.

Megjegyezte, hogy még a hanghordozók megjelölése sem lehetséges, azonban a felpereseket ezen az alapon nem zárhatja el az igényérvényesítésüktől, s ha a jogsértés ténye bizonyított, azonban az alperes semmilyen adatot nem szolgáltat, akkor a bíróság

csak az I. rendű felperes által megjelölt, összeállított és kereskedelmi forgalomba hozott hanghordozók adatait vehette alapul. A Szerzői Jogi Szakértői Testület is ezt tette vizsgálat tárgyává.

A lista elkészítésének időpontja pontosan megjelölhető volt, a rendelkező részben való tételes hangfelvétel felsorolás pedig szükségtelen is, mivel az a 2000. december 31-ig beszerzett és meglévő mennyiség.

Az pedig nem lehetséges, hogy az I. rendű alperes más hanghordozót is forgalmazott volna, mert egyrészt ez a könyvszakértői vizsgálat során nem derült ki, másrészt 1999. szeptember 1-jét követően nem valószínű, hogy olyan hanghordozót értékesített volna az I. rendű alperes, amin olyan hangfelvételek szerepelnek, amelyekre nézve ne terjedne ki a II-V. rendű felperesek hangfelvétel előállítói joga.

A nyilvános elégtételadásra az I. rendű alperest objektív jogkövetkezményként kötelezte az elsőfokú bíróság.

A jogsértés abbahagyására is kérték kötelezni az I. rendű alperest és a további jogosulatlan felhasználástól való eltiltásra, amely ugyancsak objektív jogkövetkezménye az elkövetett jogsértésnek. Ugyanígy a még meglévő hanghordozók és az annak forgalomba hozatalára szolgáló eszközök, lemezborítók megsemmisítésének az elrendelése is objektív jogkövetkezmény.

A II-V. rendű felperesek az Szjt. 94. § (1) bekezdésének e) pontjában írt gazdagodásra vonatkozóan jogfenntartással éltek.

A II-V. rendű felperesek II. rendű alperessel szemben is kérték a további felhasználástól való eltiltást. Ez az igény objektív jogkövetkezménye a jogsértő magatartásnak miután jogkimerülésről nem lehet szó, az I. és II. rendű alperes között létrejött megállapodás nyomán az 1999. szeptember 1-jét követően a II. rendű alpereshez visszarúzott hanghordozók további felhasználása csak a II-V. rendű felperesek hozzájárulásával lehetséges a Szjt. 76. § (1) bekezdésének b) pontja alapján.

A perköltség viseléséről az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. rendű alperesek fellebbezést, a felperesek csatlakozó fellebbezését, valamint fellebbezési ellenkérelmet terjesztettek elő.

Az alperesek fellebbezésükben kérték az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a viszontkeresetnek való helytadást, míg a II. rendű alperes a perköltség megfizetésére kötelező rendelkezés ellen külön fellebbezést nyújtott be.

Kifejtették, hogy a felperesekkel szemben megállapított perköltség megfizetésére szóló kötelezés nem helytálló és ennek megfelelően a másodfokú bíróság rendelkezzen a lerótt 450.000 forint illetékbélyeg visszatérítéséről és kötelezze az I. rendű felperest az alperesek perköltségeinek megfizetésére.

Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a felpereseknek a jogsértés abbahagyására irányuló kötelezésre vonatkozó kereseti kérelmének, helyette a jogellenesség megállapítása nélkül a jövőre nézve tiltotta el a II. rendű alperest a forgalomba hozataltól, azonban az alperesek szerint a múltbeli jogsértés megállapítása nélkül nem hozható a jövőre nézve vonatkozó eltiltás.

A II. rendű alperest ez egyébként sem érinti, mert a hanghordozókkal hosszú idő óta üzleti tevékenységet nem folytat, így ennek hiányában e vonatkozásban nem kötelezhető perköltség

megfizetésére.

Ezen túl a Fővárosi Bíróság ítélete a II. rendű alperest úgy kötelezte az I. rendű felperes javára perköltség megfizetésére, hogy vele szemben kereseti kérelem sem került előterjesztésre, emiatt nyilvánvalóan törvénysértő a rendelkezés figyelemmel arra, hogy az ítélet a II. rendű alperessel szemben nem állapított meg jogsértést, így a II. rendű alperest az I. rendű felperessel szemben nem is lehet perköltség viselésére kötelezni.

Hivatkozott arra is, hogy az előző jogorvoslati eljárásban lerótt fellebbezési illeték megfizetésére az I. rendű felperest kell kötelezni és a hatályon kívül helyező végzésben megállapított alperesi perköltség viseléséről is rendelkezni kellett volna, figyelembe véve a II. rendű alperes pernyertességét.

Az alperesek szerint az elsőfokú bíróság ítélete tényállást nem állapított meg, nem tisztázta azt, hogy a marasztalással érintett hanghordozók kereskedelmi útja mi volt.

1999. július 14-ét megelőzően több szerződés jött létre a 2006. január 20.-i felperesi listán tételesen felsorolt hanglemezekre, hanghordozóra, és azt, hogy több százezer hanghordozó forgalomba hozatala megtörtént még a perbeli 1999. július 14-i szerződés létrejötte előtt, amit egyik felperes sem vont kétségbe. Ennek a tényállás részét kellett volna képeznie, ami azonban elmaradt.

Azt sem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a marasztalással érintett hanghordozók hogyan azonosíthatók.

Az ítélet az alperesek terhére a kiskereskedőktől visszaérkezett hanghordozók értékesítésétől való eltiltást is tartalmaz, azonban mivel a forgalomba hozatal már megtörtént, az áru piacról visszajött, így a szerzői jogi törvény 78. § (1) bekezdésének lex speciális szabálya értelmében a hangfelvétel-előállítói jog nem éledhetett fel.

Az ítéletben 376.000 darab hanghordozó alapulvételével kivetett díjigény meghaladja a szerződéssel átfogott 105.000 darabos hanghordozó mennyiséget, ezért a szerződéses kötelezettség teljesítése a Ptk. 277. §-a címén nem helytálló, a díjfizetésre ezen rendelkezés alapján nem lehetett volna kötelezni az I. rendű alperest.

Ugyanakkor ezáltal elismerésre került a viszontkereset alapjául szolgáló tényállás, mert igazolja azt, hogy a felek a szerződésben az ott írt 105.000 darabot lényegesen meghaladó mennyiségű hanghordozóra kötötték meg a megállapodást.

Az I. rendű felperes 154 perbe vitt zene közül csak 102-re tudott bizonyítást felajánlani, azonban a perben ennek igazolása nem történt meg, ezzel szemben bizonyított az, hogy nem a II-V. rendű felperesek, hanem harmadik személyek a hangfelvétel eredeti előállítói.

Az elsőfokú bíróság ítélete azonban erre vonatkozóan értékelést, tényállást nem tartalmaz, ehelyett azt rögzíti, hogy a hangfelvétel-előállító szervezetek között esetleges jog átruházás feltárása gyakorlatilag lehetetlen. Márpedig ha jogátruházás feltárása lehetetlen, akkor semmi nem igazolja a felperesi legitimitációt.

Kiemelték, hogy a Legfelsőbb Bíróság Pf. IV.25.969/2002/3. számú végzése értelmében az I. rendű felperesnek a közös jogkezelésként érvényesített díjkövetelése körében azt kellett volna bizonyítania, hogy a szomszédos jogok jogosultjai őt közös jogkezeléssel kifejezetten megbízták. Ez azonban a perben igazolást nem nyert. Az alpereseknek sem volt módja a kérdést tisztázni, ezzel csorbult a perben a felek egyenlősége és az sem derül ki az ítéletből, hogy a szerzői művekre vonatkozó törvényi jogkimerülés miatt alkalmazandó a hangfelvétel-előállítói követői jogra.

Az elévülésre vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítélete tényállást nem állapított meg, nem tisztázta a hanghordozók jóval korábbi forgalomba hozatalával összefüggő perben releváns időpontokat, ezért határozata megalapozatlan.

Hangsúlyozták, hogy a per tárgyát eredetileg 154 zenecím képezte, azonban az 1999. július 14-i szerződés megkötésekor a két alperes már nagymennyiségű hanghordozót forgalomba hozott, azok meghatározott hányadát visszarúzással visszavették a kiskereskedőktől, ily módon a 2001. és 2002. évtől kezdődően keveredtek a visszáruval beérkezett hanghordozók az 1999. júliusi szerződésben szereplőkkel.

Az ... Kft. már 1997-től is több szerződéssel értékesítette a perbeli zeneszámokat, CD hanghordozókat az I. rendű alperesnek, aki ezeket piacra vitte. A felperesek a per hét éve alatt soha nem vonták kétségbe, hogy ezzel a forgalomba hozatal megalósult.

Az igazságügyi szakértő ugyanakkor nem elemezte az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal által megvizsgált alapbizonylatokat, amelyek a peresített hanghordozók kiskereskedelmi és nagykereskedelmi forgalomba hozatalára és a visszáruva vonatkoztak, márpedig ezek azt igazolják, hogy a peresített hanghordozók forgalomba hozatala 1999. szeptember 1-je előtt megtörtént.

Az elsőfokú bíróság ítélete ezen túlmenően végrehajthatatlan, mert abban nem szerepelnek azok a hanghordozók, amelyekre az ítélet hatálya kiterjed.

Az I. rendű felperes pontosított kereseti kérelmében az 1999. július 14-i adásvételi szerződés tárgyát képező hanghordozók átadására is kérte kötelezni az I. rendű alperest, amiből az következik, hogy a 376.747 darab hanghordozó utáni díjfizetés nem alapulhat a 2000. szeptember 15-i szerződésen, így nem lehet szó szerződéses kötelezettség teljesítéséről.

Az I. rendű felperes kereseti kérelme mind a hanghordozók átadása, mind a fizetendő méltányos jogdíj összege tekintetében az 1999. július 14-i adásvételi szerződés tárgyát képező hanghordozó-állományra vonatkozik, amelynek forgalomba hozatala 1999. szeptember 1-je előtt megtörtént, azonban az új szerzői jogi törvény hatálybalépéséig forgalomba hozott hanghordozók után az elsőfokú bíróság álláspontja szerint sem járna díjazás, ezért az addig forgalomba hozott hanghordozók mennyiségét tisztázni kellett volna.

A perbe vitt 2006. január 20-i felperesi listán tételesen felsorolt 102 hanglemezcímre előterjesztett keresettel szemben az elsőfokú bíróság a díjfizetés számításakor 154 hanglemezcímet alkotó hanghordozót vett figyelembe, holott a felperes csak 102-re tudott igazolást előterjeszteni.

A 2006. január 20-i felperesi listán tételesen felsorolt 102-féle hanglemezcím körében is tisztázatlan maradt az, hogy miért kellene díjat fizetni a visszarúzott hanghordozók után is.

Az elsőfokú bíróság két halmazt különböztetett meg. Az egyik az 1999. július 14-i adásvételi szerződés tárgyát képező hanghordozók köre, a másik a 2006. január 20-i felperesi listán tételesen felsorolt hanghordozók halmaza. A 2006. január 20-i felperesi listán tételesen felsorolt hanghordozókat a II-V. rendű felperesek hangfelvétel-előállítói jogait sértő alperesi kiadványok között is felsorolja.

Elfogadhatatlan az is, hogy az elsőfokú bíróság az átadási kötelezettség szempontjából a II.-V. rendű felperesek hangfelvétel-előállítói jogait sértő alperesi kiadványokat tartalmazó listát a 2000. szeptember 15-i szerződésre alapította, míg a fizetési kötelezettség szempontjából az 1999. július 14-i adásvételi szerződés tárgyát képező hanghordozókat vette alapul.

Az elsőfokú bíróság szerint az I. rendű felperes a II-V. rendű felperesektől származó felhatalmazás alapján járt el, vagyis a jogosultak elhatározásán alapuló közös jogkezelőként, akkor pedig a felhatalmazását igazolnia kellett volna, ami nem történt meg.

Az I. rendű felperes kereseti kérelme szerződéses kötelezettség teljesítésére irányult és a szerződésben szereplő 105 darabos hanghordozó mennyiségtől függetlenül az I. rendű alperesnél levő összes CD hanghordozóra vonatkozóan terjesztett elő díjigényt. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor nem észlelte, hogy a kb. 376.000 hanghordozóra kivetett díjigény meghaladja a szerződéssel átfogott 105.000 darabos hanghordozó mennyiséget, s alaptalan a Ptk. 277. §-a szerinti díjfizetésre kötelezés is. Ugyanakkor elutasította az alperesi

vizontkeresetet, amely abból indult ki, hogy a felek a szerződésben írt 105.000 darabot ténylegesen meghaladó mennyiségű hanghordozóra kötöttek megállapodást.

A problémák elkerülése végett ezért az I. rendű felperes díjigényét részben a törvényre alapította, azonban erre az elsőfokú bíróság tényállást nem állapított meg, nem tisztázta a hanghordozók kereskedelmi útját és mennyiségét és a ... a Legfelsőbb Bíróság végzésében előírtak szerint nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének sem.

Az I. rendű felperes javára a törvényen alapuló méltányos díjigény jogcímén 22.139.760 forintban marasztalt I. rendű alperes terhére megállapított díj számítási alapjául az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakértő véleményét tekintette, ami akkor készült, amikor a ..., mint egyedüli felperes joggal való visszaélés jogcímén indított pert.

A kirendelt igazságügyi szakértő a tényfeltárást 1999. július 14-étől kezdte meg, így az új szerzői jogi törvény hatálybalépése - a 1999. szeptember 1-je - előtti hanghordozók kereskedelmi mozgását is bevonta számításaiba.

A megismételt eljárásban az I. rendű felperes már nem az alperesek között 1999. július 14-én a hanghordozókról létrejött adásvételi szerződést támadta, hanem a forgalomba hozatalt, a módosított perbeli időszakra azonban nem készült igazságügyi szakértői vélemény, így igazságügyi szakértői vélemény nélkül állapított meg tényállást az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes terhére.

Az igazságügyi szakértői vélemény alapján történt elsőfokú bírósági marasztalás tartalmazza a 2000. szeptember 1-jéig forgalomba hozott hanghordozókat is, holott erre semmilyen törvényi jogalap nincs és az új szerzői jogi törvény 108. §-ában valamint a 2000. szeptember 15-én létrejött szerződésben sem található olyan rendelkezés, amely alapján díjat kellene fizetnie az 1999. szeptember 1-jéig forgalomba hozott hanghordozók után.

Kifogásolták, hogy az ítéleti marasztalás olyan hanghordozókra is elrendelte a díjfizetést, amelyre vonatkozóan se jogszabályi, se szerződési kötelezettség, jogalap nincs.

Az ítéletből az sem állapítható meg, hogy mennyi az 1999. szeptember 1-jéig értékesített hanghordozók száma és ebből mennyi a törvényen alapuló méltányos díjigény alapja. Az 1999. szeptember 1-jéig terjedő időszak az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint jogszerű szabad felhasználási időszak volt, ezzel szemben az 1999. szeptember 1-jéig megtörtént forgalomba hozatal után is kiszabott méltányos díjfizetési kötelezettséget.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság időkorlát meghatározása nélkül állapította meg a jogsértést, holott a 2000. szeptember 15-i szerződés kifejezetten feljogosította az I. rendű alperest a hanghordozók további terjesztésére, következésképpen a hanghordozók további terjesztése nem lehet abszolút jogsértő.

Indokolatlan, hogy az elsőfokú bíróság a szerződés ellenére miért tartotta jogsértőnek a 2006. január 20-i felperesi listán szereplő összes hanghordozó terjesztését.

A jogsértés megállapításának ellentmond, az is, hogy a hanghordozók felhasználását engedő 2000. szeptember 15-i szerződés alapján kötelezte az alperest díj fizetésére az elsőfokú bíróság, ami azt mutatja, hogy nem volt a perbevont teljes időszak jogellenes a hanghordozók terjesztése tekintetében.

Kiemelték, hogy az Szjt. 94. § (1) bekezdése alapján olyan dolog megsemmisítését lehet kérni, amely hanghordozóknak az előállítás jogellenes volt, ehhez képest az ítélet nem állapítja meg, hogy a perbeli előállítás jogellenes volt, erre irányuló felperesi kérelem sem volt a perben előterjesztve, így az I. rendű alperes nem kötelezhető arra, hogy adja át a II-V. rendű felpereseknek a hanghordozók forgalomba hozatalához felhasznált eszközöket és lemezborítékokat. A hanghordozó-előállítás jogellenességének hiányában a megsemmisítés sem rendelhető el, mert az ítélet csak a hanghordozók terjesztésének a jogsértő jellegét állapítja meg és ha csak a dolog terjesztése volt jogellenes, akkor a jogszerűen előállított dolog, hanghordozó megsemmisítését sem lehet követelni.

Álláspontjuk szerint a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye a módosított felperesi keresetekre nem vonatkozott, mert a szakértő csak analitikus összesítést végzett az alperesnél, azonban ebből a per tárgyára tényállás nem állapítható meg, véleménye pedig alkalmatlan arra, hogy az ítéleti tényállást megalapozza.

Rögzítették, hogy az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal az alperesi bizonylatokat megvizsgálta és az ellenőrzés során mindent rendben levőnek talált.

Az alperesek szerint a visszáru fogalmi meghatározása alapján tisztázatlan maradt az is, hogy az 1999. július 14-én aláírt adásvételi szerződést megelőzően létrejött más, korábbi szerződések alapján a forgalomba hozatalt követően értékesítésre felkínált, tehát a kiskereskedőknél forgalomba hozott hanghordozók közül hány darab hanghordozót visszáruztak a különféle kiskereskedők 1999. szeptember 1-je előtt és 1999. szeptember 1-je után. Tisztázatlan, hogy az 1999. július 14-i szerződésen alapuló visszáru mennyisége milyen mértékű volt, s mivel több csatornán és több jogcímen kerültek visszavásárlásra a hanghordozók, ezért több tíz illetve százezres mennyiségek kerülhettek vissza az alperesekhez. Ezek azonban az értékesítésre kínálás, a forgalomba hozatal után kerültek továbbértékesítésre, ezért e hanghordozók nem veszíthették el forgalomba hozott jellegüket az új szerzői jogi törvény hatálybalépésével sem, azonban ezeket a tényállási kérdéseket az elsőfokú bíróság nem tisztázta, erre bizonyítást nem folytatott le.

A megismételt eljárás során hozott ítélet ezen túl olyan időszakra nézve ítelt meg jogdíjat a hanghordozók után, amely időszakra díjat a felperesek a megismételt eljárásban nem követeltek.

Az I. rendű felperes a perben pontosított kereseti kérelmét 2006. november 30-án terjesztette elő, ami az alperesek között 1999. július 14-én létrejött adásvételi szerződéssel forgalomba hozott hanghordozókra korlátozódott és az I. rendű alperesi álláspont szerint abból az 1999. július 14-ét megelőző szerződések alapján a visszáru nyilvánvalóan ki kell zárni.

Az elsőfokú bíróság azonban azt nem vizsgálta, hogy a marasztalással érintett hanghordozók hogyan különböztethetők meg az 1999. július 14-én létrejött adásvételi szerződés létrejötte előtt az I. rendű alpereshez került más hanghordozóktól.

Az I. rendű felperes a hanghordozók átadására kötelezés iránti keresete a 2000. szeptember 15-én létrejött szerződésre alapítottan került előterjesztésre, ezért a jogdíjfizetési kötelezettség 105.000 darab hanghordozóra vonatkozik. A szerződés 2. számú melléklete értelmében az átadási kötelezettség csak ezen a listán szereplő hanghordozók mennyiségére, tehát 35.790 darab hanghordozóra irányulhatott, ezért a szerződés alapján nem lehetett volna ennél több hanghordozóra kötelező határozatot hozni, mert a szerződő fél egyoldalúan nem terjesztheti ki a szerződés tárgyi és mennyiségi határát, és ez a jog a bíróságot sem illeti meg, ugyanakkor az ítéleti rendelkezés mégis az I. rendű alperesnél levő összes hanghordozóra és nemcsak a szerződés szerinti 105.000 darab hanghordozóra vonatkozik. A kereseti igény tehát szerződésből eredő jogkövetkezmény iránti igény, ezért tényállási képtelenség, hogy az elsőfokú bíróság ugyanazt a 2000. szeptember 15-én létrejött szerződést az I. rendű felperes kereseti kérelme szempontjából akként értelmezi, hogy a szerződés vonatkozik az abban szereplő 105.000 darab hanghordozón kívül az alperesnél levő összes többi hanghordozóra, míg a viszontkereseti kérelmének elutasításakor az ítélet ennek az ellenkezőjére helyezkedve azt állapítja meg, hogy a szerződés kizárólag 105.000 darabra és nem több hanghordozóra vonatkozik.

Ehhez képest az I. rendű felperes előbb 770.000, majd már csak több százezer hanghordozót vont perbe.

Az elsőfokú bíróság nem indokolta azt sem, hogy miért fogadja el a tanúk előadását, illetve miért tartotta tényállás megállapítására alkalmatlannak ... és ... nyilatkozatának egyetlen részét sem, és nem állapította meg azt sem, hogy hány hanghordozóra vonatkozott a

viszontkeresettel támadott 2000. szeptember 15-i szerződés.

Az alperesek álláspontja szerint az ítélet a per főtárgya tekintetében megalapozatlan és felderítetlen tényálláson alapul, a 2000. szeptember 15-én létrejött szerződésre vonatkozóan pedig következtetése nem indokolt, jogszabály által alátámasztva nincs.

A legitimáció vonatkozásában az alperesek hivatkoztak arra is, hogy a II.-V. rendű felperesek csak saját nevükben terjesztettek elő keresetet.

A szakvélemények, a perbeli nyilatkozatok pedig nem voltak alkalmasak annak megállapítására, hogy az alperesi hanglemezek kiadásainak idején és ezután is kizárólagosan birtokolják az adott hanganyagra vonatkozó eredeti hangfelvétel-előállítói jogot.

A hangfelvételek borítói azt is bizonyítják, hogy a hangfelvétel-előállítói jog nem a felperesként fellépni kívánókat illeti, és az SZJSZT 2006. április 26-án kelt szakvéleménye pedig nem alkalmas a felperesi igény megalapozására.

A felperesek által hivatkozott okiratok általánosságban a fő tendenciák bemutatására alkalmasak, de összességükben nem bizonyítják, hogy jogosultak lennének a kereseti kérelem benyújtására.

A szerződéses láncolat alkalmas lett volna a felperesek céljának eléréséhez, ha az eredeti szerzőtől kiindulva valamennyi egyéb szerzői és szomszédos jogi jogosulton keresztül a felperesek hangfelvétel-előállítói jogosultsága levezetésre került volna.

Ez azonban nem történt meg így az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság és a Fővárosi Ítéltábla iránymutatását e körben is figyelmen kívül hagyta.

A jogkimerülés kérdésében kifejtette, hogy a szerzői jog jogosultjai általános és kizárólagos engedélyezési jogából kiindulva a szomszédjogi védelem tételesen meghatározza azokat a felhasználásokat, amelyek megkívánják a hangfelvétel-előállító hozzájárulását. Hivatkoztak az 1994. évi VII. törvény 29. § (2) bekezdésére, mely kivonta a védelem alól azokat az előadásokat, amelyek hangfelvételét 1944. január 1-je és 1974. január 1-je között hoztak forgalomba vagy készítettek.

A per tárgyát éppen az ilyen közkinccsé vált hangfelvételek képezték.

A forgalomba hozott példányokon tehát a jogkimerülés bekövetkezett, mert az elkészült hangfelvételeket kereskedelmi forgalomba hozatal érdekében a kereskedő az alperesek rendelkezésére bocsátotta.

Az alperesek szerint az Szjt. 23. § (5) bekezdése szerinti jogkimerülési szabály feltételrendszere nem alkalmazható a felvételekre, mert a jogkimerülés feltétele a szerzői jog jogosultjának hozzájárulása a forgalomba hozatalhoz, az Szjt. 78. §-a azonban ilyen hozzájárulást nem kíván meg és az Szjt. 23. § (5) bekezdése szerint az importjog nem merül ki. A hangfelvétel-előállítóknál ugyanakkor az Szjt. 78. §-a szerinti jogkimerülés az importjogra is kiterjed.

Ezért jelen esetben hangfelvétel-előállítókra nem alkalmazható az Szjt. 23. §-a szerinti jogkimerülés, helyett a törvényben foglalt speciálisan megállapított jogszabályt az Szjt. 78. §-ban foglalt rendelkezést kell alkalmazni, ezért a hangfelvétel-előállítók jogkimerüléséhez elégséges annak bizonyítása, hogy a hangfelvétel forgalomba kerül.

Kiemelték, hogy az új szerzői jogi törvény a perbeli hangfelvételek védelmét csak az új szerzői jogi törvény hatálybalépése utáni időszakra vezette be, így a hangfelvétel-előállítókra a szerzői jogi védelem nem terjed ki, mert az új szerzői jogi törvény 1. § (2) bekezdésében a hangfelvétel nem szerepel a szerzői jogi védelem alá tartozó alkotások között. Az előállítók sem minősülnek szerzőknek, ezért rájuk a szerzői jogi törvény 16. §, 17. §-ában foglalt vagyoni jogok sem vonatkoznak.

Az alperesek előadták, hogy az új szerzői jogi törvény 99. §-a is különbséget tesz a szomszédjog és a szerzői jog között ezzel is hangsúlyozva, hogy a kettő nem élvez azonos védelmet.

Megállapítható, hogy az I. rendű alperes a hanghordozókat a kis- és nagykereskedelemben

kiszállította, forgalomba hozatalra felkínálta, egyesek visszáruval vissza is érkeztek a kiskereskedőktől.

Rámutattak arra is, hogy a 2003. január 6-án kelt okirat szerint azok a külföldi társaságok, akik magukat eredeti hangfelvétel-előállítónak határozzák meg kijelentik, hogy a magyar leányvállalatok jogosultak a külföldi társaságot illető valamennyi hangfelvétel-előállítói igényt a ...-ra engedményezni. Ehhez képest a külföldi társaságok magyar leányvállalatai a hangfelvétel-előállítói igényből csupán a bitorlással kapcsolatos igényüket ruházták át. A jogszerű felhasználásból eredő díjigényt, illetve a 2000. szeptember 15-i szerződés teljesítésére irányuló igényt nem, így az I. rendű felperes 2000-ben perbeli legitimáció hiányában bocsátkozott perbe valós engedményezés nélkül, megalapozatlanul.

A megismételt eljárásban a II.-V. rendű felperesek, mint a magukat eredeti hangfelvétel-előállítónak mondott cégek leányvállalati felperesi jogutódként léptek perbe. Ezt követően az I. rendű felperes díjigényt saját jogán, mint közös jogkezelő a 2006. december 4-i beadványában kívánta érvényesíteni. Az I. rendű felperes a jogosultak megegyezését a perben nem bizonyította és az engedményezés önmagában nem igazolja azt, hogy a méltányos díj közvetlenül a II.-V. rendű felpereseket illeti.

A külföldi társaságoktól származó 2003. évi engedményezés is azt bizonyítja, hogy az Szjt. 108. §-a szerinti díjra 2003. januárjáig nem volt a II.-V. rendű felperesektől, mint jogosultaktól származó megegyezés a közös jogkezelésre. Ezen túl a 108. § szerinti díjigény nem tartozik a törvény által előírt közös jogkezelés körébe, ezért törvénysértő az ítélet indokolásának az I. rendű felperes közös jogkezelésére vonatkozó megállapítása.

A felperesi legitimációt külön jogosulti felhatalmazás nélkül a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának határozatára alapozó ítéleti álláspont téves.

Az Szjt. 108. §-on alapuló díjigény elévülése is megkezdődik az ott leírt legális felhasználás végén, tehát legkésőbb 2000. szeptember 1-én. Ennek elévülése tehát 2005. szeptember 2-án bekövetkezett. Az I. rendű felperes a perben a megemelt díjigényt 2006. december 4-én érkeztetett beadványával terjesztette elő, tehát az elévülési határidőn túl.

A felperesi jogutód perbelépése bírói végzéshez kötött és a Pp. 61. § (2) bekezdése értelmében a felperesi jogutód önkéntes perbelépéséhez a felperes hozzájárulása, az alperesi jogutód önkéntes perbelépéséhez pedig mindkét fél hozzájárulása szükséges. A II.-V. rendű felperesek perbelépése tárgyában a Fővárosi Bíróságnak önálló végzéssel kellett volna határoznia. Ez nem történt meg, így az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett.

Az I. rendű felperes a jogosultak megegyezésén alapuló, közös jogkezelésen alapuló keresetet terjesztett elő 22.139.760 forint díjigény vonatkozásában. A II.-V. rendű felperesek az I. rendű felperesre korábban engedményezett követelés érvényesítésére vonatkozó engedményezési szerződést felbontották, azonban az ebből származó díjigényüket a perben az engedményezési szerződés felbontása után nem terjesztették elő, ehelyett az I. rendű felperes a díjigényt már nem az engedményezésre, hanem a jogosultak megegyezésén alapuló közös jogkezelés címén kérte. Ez a közös jogkezelésre alapított sajátjogú követelés önállóan évül el és független a korábban érvényesített követeléstől.

Az I. rendű felperes saját jogán állított követelése elkésztett, a díjigény kötelmi jellegű, ezért a per hét éve alatt évült el, mégpedig 2005. szeptember 1-jén.

Mindezek alapján az alperesek kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását és a viszontkeresetnek megfelelő döntés meghozatalát.

A felperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő, amelyben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének kiegészítését és a rendelkező részben annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes a 2000. december 31-ét követő időszakban, mely hangfelvétel-előállítói jogokat sértette meg.

A hanghordozókra vonatkozó igényüket kérték az ítélet rendelkező részében is megállapítani

és a csatlakozó fellebbezésükben tételesen felsorolták azokat, továbbá kérték a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezés Népszabadságbeli közzétételét, valamint a Magyar Rádió 16 óra című műsorában való nyilvánosságra hozatalát is, az alperesek költségén.

Azt is kérték, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest, hogy a csatlakozó fellebbezésben szereplő listán rögzített hanghordozók terjesztését hagyja abba.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozták.

Fellebbezési ellenkérelmükben a hangfelvétel-előállítói jogok feléledése körében hivatkoztak arra, hogy az Európai Közösségek Tanácsának 93/98/EGK irányelvét Magyarország 1994-ben nem megfelelően implementálta a belső jogba ennek következményeként az új szerzői jogi törvény 108. §-ában helytelenül szabad felhasználásnak minősül a jogok lejáratára és a törvény hatálybalépése között időtartamban végzett felhasználás. A „védelmi idő lejárt és ennek felélesztése közötti időszakban ezek a művek közkincsbe tartoztak”, így az Szjt. vagyoni jogi rendelkezései ezekre nem vonatkoztak. A védelmi idő lejárt és felélesztése között a terjesztési jog, mint vagyoni jog kimerülése értelemszerűen lehetetlen volt.

A jogkimerülés kizártságát támasztják alá az SZJSZT szakvélemények is.

A védelmi idő felélesztéséről rendelkező törvény hatálybalépését követően megkezdett vagy folytatott felhasználások illetve vagyoni jogok pedig feléledtek.

Kérték, hogy a Fővárosi Ítéltábla érdemben döntsön a II.-V. rendű felperesek perbeli legitimációja kérdésében.

Az ... 2006. szeptember 28-i nyilatkozata megerősíti a II. rendű felperes legitimációját. A listán szereplő ... megjelölésű kiadványokra kivétel nélkül kért felhasználási engedélyt az ...tól a hazai ..., így e kiadványok hangfelvételeinek jogával nyilvánvalóan rendelkezik.

Hivatkoztak arra is, hogy amennyiben a perbeli legitimációval kapcsolatban kétely merülne fel, úgy figyelembe kell venni azt, hogy a II.-V. rendű felperesek képviselik a világ négy legnagyobb úgynevezett major hangfelvétel-előállítóját. A hangfelvételek 85 %-a jogosultsági körükbe tartozik, így a perbeli hangfelvételek is.

A II.-V. rendű felperesek elismerték azt, hogy a becsatolt tételes hangfelvétel kimutatások jogosultsági körükbe tartoznak.

Az Szjt. 180. §-a rendelkezik arról, hogy a védelmi idő feléledésére vonatkozóan a törvény hatálybalépése után is folytatott felhasználás ellenében a jogosultnak méltányos díjazás jár. Az I. rendű felperes az Szjt. 108. § (4) bekezdése szerinti méltányos díjazás iránti igény érvényesítésére a jogosultak önkéntes elhatározása alapján jogosult, ezt bizonyítja az NKÖM miniszteri határozat. Ennél fogva a méltányos díjazás iránti az I. rendű felperes érvényesítheti az I. rendű alperes által a szerzői jogi törvény hatálybalépést követően folytatott felhasználás után.

Az Szjt. 92. §-a alapján az NKÖM által nyilvántartásba vett közös jogkezelést végző egyesület a közös jogkezelés körébe tartozó igényeket bíróság előtt saját nevében, saját igényként követelheti, így az I. rendű felperes a díjigényt saját nevében, mint közös jogkezelő terjesztette elő, ezért követelése nem évülhetett el.

Hangsúlyozták, hogy a pontosított kereseti kérelmük kizárólag olyan adatokon, tényeken és bizonyítékokon alapul, amelyek felderítésre kerültek.

Az alperesek által hivatkozott számlákkal kapcsolatban hivatkoztak a Pp. 235. § (1) bekezdésére, arra, hogy a fellebbezési eljárásban új tényállításra, új bizonyítékra a fellebbező fél nem hivatkozhat tekintettel arra, hogy a számlák a hanghordozók 1999. szeptember 1-jei forgalomba hozatalát illetve visszarúzását bizonyítják, így ezek a számlák nyolc éve rendelkezésre álltak.

A felperesek szerint az I. rendű alperes a perbeli hanghordozókat jelenleg is értékesíti, ezzel folyamatosan visszafordíthatatlan kárt okoz, ezért jogaik védelme mindenképpen szükséges figyelemmel arra is, hogy a perbeli hangfelvételek nagy részének védelmi idejéből már csak

tíz év van hátra.

Az alperesek fellebbezése alapos, a felperesek csatlakozó fellebbezése megalapozatlan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem, valamint a csatlakozó fellebbezés korlátai között bírálhatta felül.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság széles körű, terjedelmes és hosszadalmas bizonyítást folytatott le - részben a kereseti követelések többszöri módosítására is visszavezethetően -, azonban az így feltárt tényekből okszerűtlen jogi következtetést vont le és a döntése sem helytálló, azzal a másodfokú bíróság nem ért egyet.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban sem vette teljes mértékben figyelembe a ... számú és a ... számú végzésében foglaltakat, továbbá a beszerzett és becsatolt szakértői véleményben írtakat, a rendelkezésre álló okirati és egyéb bizonyítékokat sem értékelte megfelelő módon.

Az I. rendű felperes módosított végleges kereseti kérelmében a 2000. szeptember 15-i megállapodás 1. pontja alapján a szerződés 1-2. számú mellékletében beazonosítható CD lemezeknek az I. rendű alperes birtokában levő, el nem adott hanghordozók átadását kérte.

Hivatkozott a 2003. július 31-i kiegészítő szakvélemény leltáradataira, amely alapján az I. rendű alperes által 1999. július 14-e és 2000. december 31-e között forgalmazott 376.747 darab hanghordozó után az Szjt. 108. § (4) bekezdése alapján járó összesen 22.139.760 forint +áfa összegű méltányos díj megfizetését kérte.

Kérte, hogy az I. rendű alperes a raktárkészlet és forgalmazási adatok alapján közölje, hogy 1999. szeptember 1-től 2000. december 31-ig hány hanghordozót értékesített, mennyi maradt birtokában illetve hány darab található a különböző kiskereskedőknél bizományban.

Kiemelte, amennyiben az I. rendű alperes a valóságos számviteli adatokat előterjeszti, akkor keresetét annak tükrében pontosítja.

A perben érvényesített követelés tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperest terhelte a bizonyítás kötelezettsége, mint amelyre már a Legfelsőbb Bíróság is rámutatott az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során, valamint amelyre a Fővárosi Ítéltábla is felhívta a figyelmet a korábbi elsőfokú határozatot hatályon kívül helyező végzésében.

Ennek megfelelően a 2000.szeptember 15-i megállapodás alapján az I. rendű felperesnek azt kellett igazolnia, hogy az I. rendű alperes 376.747 darab hanghordozót forgalmazott, amelyből 70.000 darab után 80 forint + áfa/db, azaz 8.000.000 forint + áfa összeget megfizetett és a fennmaradó 22.139.760 forint + áfa összeggel még tartozik (2005. IX. 30-i felperesi pontosított kereset).

Ezen kereseti kérelem tekintetében a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint több aggály merül fel.

A 2000. szeptember 15-i szerződéssel összefüggésben kiemelkedő, hogy a Ptk. 200. § alapján a felek a szerződés tartalmát szabadon állapíthatták meg, szerződéses akaratuk kölcsönös és egybehangzó kifejezésével [Ptk. 205. § (1) bekezdés] miután a megállapodás minden lényeges körülményét tisztázták.

Az I. rendű alperes az I. rendű felperessel kötött szerződés alapján teljesített, 8 millió forint méltányossági díjat - elfogadva I. rendű felperes igényét - megfizetett. Az ezt meghaladó követelés körében azonban már nem volt figyelmen kívül hagyható annak vizsgálata, hogy I.

rendű felperesnek van-e jogosultsága az igényérvényesítésre, ha igen, milyen körben, milyen hanghordozókra kiterjedően.

Az I. rendű felperes az Szjt. 108. § alapján a közös jogkezelés körébe tartozó díj-igények érvényesítésére lehetett csak jogosult, azonban ahhoz, hogy ezen jogosultságra az alperesekkel szemben alappal lehessen hivatkozni, szükséges részéről azt is alátámasztani, hogy a per tárgyát képező hanghordozókra vonatkozóan rendelkezik a szomszédos jogok tekintetében jogosultsággal, az I. rendű alperessel megkötött szerződéses megállapodás kiterjed azokra a követelésekre is, amelynek körében a teljesítési kötelezettséget az alperesek vitatták és ezért a teljesítést megtagadták. Önmagában az a tény, hogy az I. rendű alperes részéről az I. rendű felperessel kötött szerződés alapján teljesítés történt, még nem jelenti azt, hogy a további teljesítés körében a jogosultság kérdésével ne kellene foglalkozni főleg akkor, ha a szerződés tartalmából az nem vezethető le egyértelműen. Nem állapítható meg ugyanis, hogy a szerződés 1. és 2. pontja illetve az abban rögzített darabszámok, összegek miként viszonyulnak egymáshoz és erre nézve a másodfokú eljárás során az I. rendű felperes azon nyilatkozata, hogy „körülbelüli darab számok, CD-k kerültek” a szerződésben rögzítésre az I. rendű alperes fizetési kötelezettségét összezszerűségében nem alapozzák meg.

Az sem derül ki a megállapodásból, hogy a melléklet szerinti hanghordozók után mikor, milyen kötelezettség alapján milyen összeget kell fizetnie az I. rendű alperesnek, tekintettel arra, hogy a 2000. szeptember 15-i megállapodás 3. pontja alapján a szerződés „1. és 2. pontjában meghatározott mennyiség, azaz összesen 100.000 ... példányra vonatkozó példányonkénti 80 forint + áfa ... 8.000.000 forint + áfa összegről...” az I. rendű felperes számlát bocsát ki, amelyet 2000. szeptember 22-én átutalással köteles teljesíteni az I. rendű alperes.

Ezt a szerződésben rögzített fizetési kötelezettséget az I. rendű felperes által sem vitatottan az I. rendű alperes teljesítette. (pontosított kereseti kérelmében ez az összeg levonásra került.)

Az írásbeli megállapodás alapján tehát - figyelemmel a szerződés 1. és 2. valamint a 3. pontja közti ellentmondásra - az I. rendű alperes mindösszesen 5.760 darab hangfelvételt tartalmazó CD-vel való elszámolásra lenne köteles.

A megállapodás azonban azt is rögzíti, hogy a szerződési feltételek teljesítése esetén az I. rendű felperesnek az 1974. előtt készült hangfelvételeket tartalmazó hanghordozók terjesztésével kapcsolatban további követelése nincs illetve, hogy a szerződés teljesülése esetén ezt a 2000. szeptember 15-i megállapodást a peres eljárás során mint egyezséget nyújtja be a Fővárosi Bírósághoz annak jóváhagyását és a per megszüntetését kérve.

A felek között ezt követően 2001. februárjában folyt levelezésből, egyeztetésből az derül ki, hogy kérdéses volt, hogy a 35.790 darab hanghordozóból hány darab maradt raktárkészleten, és mennyi volt a visszarúzott termék. Ezek átvételét az I. rendű felperes felajánlotta illetve közölte, hogy a szükséges hozzájárulások hiányában majd a jogtulajdonos kiadók rendelkeznek a hanghordozók további sorsáról (... 2001. február 21-én kelt levele).

Ebből a levelezésből egyértelműen az állapítható meg, hogy a felek közti jogvita tárgyát a 2000. szeptember 15-i szerződésben szereplő összesen 35.790 darab CD képezte.

Az elsőfokú eljárás során beszerzett (2002. december 28-án kelt) igazságügyi szakvélemény szerint a 2000. szeptember 15-i leltár nem volt fellelhető, ugyanakkor az 1999. július 14-i szerződés alapján az ... Kft. által leszállított mennyiségből 290 darab került értékesítésre. A 2002. február 20-i leltárakat szerint azonban az I. rendű és a II. rendű alperesnek összesen 351.393 darab CD és 3.949 darab MC volt a raktárában, és a II. rendű alperes a 1999. július 14-i szerződést követően 326.260 darabot gyártatott le.

A szakvélemény a készletnyilvántartásra vonatkozóan megállapítást nem tartalmazott.

A 2003. július 31-i kiegészítő szakvélemény szerint a számlázás és szállítás bizonylatain szereplő adatok, valamint a leltárakat között számviteli zártkörűség, egyezőség nem volt kimutatható. A leszámházott mennyiséget 661.535 darab CD-ben jelölte meg, azonban a

számlázás dátumai, mennyiségei, a tényleges kifizetések időpontjai, mennyiségei nem estek azonos időpontra, időszakra.

A Pp. 164. § (1) bekezdése a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher megoszlásának általános szabályát határozza meg. Általában a bizonyítási kötelezettséghez igazodik a sikertelen bizonyítás következménye a bizonyítási teher szabálya: azaz, hogy a per eldöntéséhez szükséges tények bizonyításának sikertelensége melyik fél terhére esik.

A peranyag-szolgáltatási kötelezettség is a feleket terheli, ezért a bíróság hivatalból csak akkor rendelhet el bizonyítást, ha ezt a törvény lehetővé teszi.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság mérlegeli az egyes bizonyítékokat, tehát megállapítja bizonyító erejüket, másrészt a bizonyítékokat összességükben, összefüggéseik alapján is értékeli. Ez egyebek mellett azt jelenti, hogy a bíróság a szakértői bizonyítékok körében is köteles vizsgálni a szakvélemény meggyőző erejét - egybevetve más bizonyítékokkal. A bírói mérlegelés folytán nem kizárt, hogy a bíróság a szakértői véleménytől eltérő álláspontot fogadjon el.

A Pp.-nek a bizonyítási teherre vonatkozó 164. §-ának (1) bekezdése szerinti szabálya alapján ha a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehet megállapítani, hogy a felek a szerződést valójában milyen tartalommal kötötték, illetve hogy a követelésnek mi a jogcíme és számszaki-összege alapja, az a kereset szerinti marasztalás alapjául nem szolgálhat. Ebből adódóan az I. rendű felperesnek kell viselnie annak a következményét, hogy a perben nem sikerült kereseti kérelmében írt állításait bizonyítani.

A peres eljárás során rendelkezésre álló okiratokból az volt megállapítható - kiemelve, hogy a perben kirendelt igazságügyi könyvszakértői vélemény sem tudott számszakilag egyértelmű, pontos, számlákkal, leltáradoatokkal alátámasztott véleményt adni -, hogy a felperes a pontosított kereseti kérelmében foglaltakat, a 2000. szeptember 15-i szerződésen alapuló követelését és annak összességét nem bizonyította.

Nem állapítható meg, hogy az I. rendű felperes milyen jogcímen igényli a 376.747 darab hanghordozó után a szerzői jogdíjat. Nem állapítható meg a különböző nyilatkozatok alapján, hogy a 2000. szeptember 15-i írásbeli megállapodásnak ténylegesen mi volt a tartalma, összességében hány darab hanghordozóra vonatkozott, pontosan mi volt a felek akarata és hogyan, milyen feltételekkel rendelkeztek a díjigény - a méltányos díjigény - megfizetése tárgyában.

Maga a szakvélemény is aggályos - különös tekintettel az I. rendű felperes keresetpontosításában foglaltakra -, mert még az igényérvényesítés alapját képező hanghordozók pontos meghatározása, beazonosíthatósága sem volt megállapítható.

A Fővárosi Ítéltábla határozottan rámutat arra, hogy a perbeli jogvita eldöntésénél nem képezheti a bíróság feladatát több ezer oldalnyi számla egyeztetése, elemzése, a CD-k azonosítása, a forgalomba hozott és visszarúzott hanghordozók összevetése. Ez a feladat - a bizonyítási teher szabályaiból következően - az I. rendű felperest terhelte, e körben a szükséges bizonyítékokat olyan módon kellett volna összeállítani, amelyek alapul szolgálhattak volna egy aggálytalan, számszakilag pontosan levezetett szakvélemény megalkotásához.

A bíróság nem alapíthatja a döntését körülbelüli számadatokra, bizonyítékokra, és ha a bizonyítás annak jellegéből nehézségekbe ütközik, az semmiképpen sem ad alapot arra, hogy vizsgálat nélkül az igényérvényesítő javára kerüljön értékelésre.

Maga a szakértői bizonyításra kirendelt Szerzői Jogi Testület is rögzítette azt, hogy a szakkérdések megválaszolásához szükséges adatokkal, adatbázissal nem rendelkezik és

még az elsőfokú bíróság is megjegyezte, hogy „tételezen és részletesen azt megjelölni, hogy a felperesek kereseti kérelmének a tárgya mely hangfelvétel és az mely hangfelvétel előállítóhoz kapcsolódik, lehetetlen.”(... 12.oldal)

A bizonyítás szükségessége körében a .... számú végzésében egyértelműen állást foglalt, amikor arra hívta fel az elsőfokú bíróságot, hogy az I. rendű felperes keresetindítási jogosultságát, illetve annak terjedelmét, a kereset jogalapjának alátámasztása, a 2000. szeptember 15-i szerződés jogi sorsának tisztázása érdekében igazoltassa.

A Fővárosi Ítéltábla is azt emelte ki a ... számú végzésében, hogy az I. rendű felperesnek pontosított keresetet kell előterjesztenie a hanghordozók és a díjigény tekintetében, amit a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján bizonyítania is kell.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű felperes az őt terhelő ezen kötelezettségnek nem tett eleget, ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a módosított kereseti kérelmet elfogadva a tisztázatlan igényérvényesítési jogosultságot, és a tisztázatlan követelést nem az I. rendű felperes terhére értékelte, különösen akkor, amikor az igényérvényesítés körében megmutatkozó bizonytalanságra lehetett következtetni abból, hogy az I. rendű felperes többször módosította a keresetét.

Abban az esetben, ha a több éve folyó eljárásban a jogosultság és az igényérvényesítés körének igazolására minden kétséget kizáró módon nem kerül sor, az nem eredményezheti a kereseten alapuló marasztaló ítélet meghozatalát.

Az eljárásban tett nyilatkozatok alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a további bizonyítás előírásától az ügy érdemi megítélése szempontjából eredmény nem várható, ezért a fennálló bizonyítási hiányosságokat a bizonyításra köteles I. rendű felperes terhére értékelte, és a keresetét - az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával - elutasította.

Az igényérvényesítési jogosultság és a per tárgyát képező hanghordozók körének tisztázatlanságából adódó kereset elutasítás miatt a másodfokú bíróságnak a jogkimerülés kérdésével érdemben foglalkoznia már nem kellett, mivel a jogvita elbírálásakor irányadó körülményeket meghaladó kérdésekkel általánosságban foglalkozni szükségtelen, azonban azt megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ebben - mivel jogkérdésről van szó - nem a szakértő, hanem a bíróság jogosult állást foglalni.

A II-V. rendű felperesek igényüket arra alapozták, hogy az I. rendű felperes a képviselőjükben korlátozott terjedelmű felhasználási jogot engedélyezett az I. rendű alpereseknek és üzleti partnereinek 2000. december 31-ig.

Ennek alapján az Szjt. 94. § (1) bekezdésére és az Szjt. 76. § (1) bekezdésének b) pontjára figyelemmel a 2000. december 31-ét követően kiskereskedelmi forgalomba hozott hanghordozók terjesztése - engedély hiányában - sérti kizárólagos szerzői joggal szomszédos jogaikat.

A II-V. rendű felperesek az Szjt. 94. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezmények alkalmazását kérték az alperesekkel szemben.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 23. § (1) bekezdése szerint a szerző kizárólagos joga, hogy a művét terjessze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Terjesztésnek minősül a mű eredeti példányának vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele forgalomba hozatallal vagy forgalomba hozatalra való felkínálással.

(2) A terjesztés magában foglalja különösen a műpéldány tulajdonjogának átruházását és a műpéldány bérbeadását, valamint a műpéldányt az országba forgalomba hozatali céllal

történő behozatalát.

A terjesztés jogának megsértését pedig a mű jogsértéssel előállott példányának kereskedelmi céllal történő birtoklása is megvalósítja, ha a birtokos tudja vagy neki az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett tudnia kellene, hogy a példány jogsértéssel állt elő.

A Sztj. 76. § (1) bekezdése azt mondja ki, hogy ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a hangfelvétel előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a hangfelvételt többszörözzék, terjesszék.

A hangfelvétel-előállító azt a személyt vagy jogi személyt jelenti, aki vagy amely egy előadás hangjának vagy más hangoknak, illetőleg hangok megjelenítéseinek az első rögzítését kezdeményezi, és az azzal kapcsolatos felelősséget viseli. A hangfelvétel-előállító jogai közé - az Sztj. 76. § (1) bekezdése alapján - a hangfelvétel többszörözése, a hangfelvétel terjesztése és a hangfelvétel vezeték útján vagy a nyilvánosság számára bármely más eszközzel vagy módon történő hozzáférhetővé tétele tartozik. Ez utóbbi felhasználás engedélyezésének jogát - a szerzőkkel és az előadóművészekkel ellentétben - a hangfelvétel-előállító nem közös jogkezelés, hanem kizárólagos engedély keretében érvényesítik.

A 2004. évi XLIX. törvénnyel kihirdetett WIPO Szerzői Jogi Szerződés 6. cikke szerint a terjesztés joga az irodalmi és művészeti alkotások szerzőinek kizárólagos joga arra, hogy engedélyezzék műveik eredeti példányának vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára adásvétel vagy a tulajdonjog egyéb átruházása útján való hozzáférhetővé tételét. E Szerződés nem érinti a Szerződő Felek szabadságát olyan feltételek esetleges meghatározására, amelyek alapján az (1) bekezdésben említett jog kimerülése a mű eredeti példányának, illetve többszörözött példányainak a szerző hozzájárulása alapján történt első adásvételét vagy a tulajdonjog egyéb első átruházását követően bekövetkezik. A 6. és 7. cikkhez tett közös nyilatkozatok szerint az alkalmazott „többszörözött példányok” és „eredeti és többszörözött példányok” kifejezések kizárólag azokra a többszörözött példányokra vonatkoznak, amelyeket tárgyi formában lehet forgalomba hozni.

A WIPO Előadásokról és a Hangfelvételekről szóló Szerződésének a 11. cikke alapján a többszörözés joga a hangfelvétel-előállító kizárólagos joga arra, hogy engedélyezzék hangfelvételeik bármilyen módon vagy formában történő közvetlen vagy közvetett többszörözését.

A terjesztés joga pedig a hangfelvétel-előállító kizárólagos joga, hogy engedélyezzék hangfelvételeik eredeti rögzítésének és a rögzítés másolatainak a nyilvánosság számára adásvétel vagy a tulajdonjog egyéb átruházása útján való hozzáférhetővé tételét.

Az Európai Közösségek Tanácsának 93/98/EGK irányelve a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról rendelkezik.

A ...nek a II.-V. rendű felperesek tagjai.

A II.-V. rendű felpereseknek a keresetük alapján hivatkozott jogszabályi rendelkezések tükrében azt kellett igazolniuk, hogy az eredeti hangfelvétel előállítóktól olyan jogot szereztek, illetve olyan felhatalmazással rendelkeznek, amely alapján igényt érvényesíthetnek. Ezen kötelezettségüknek a per során a II.-V. rendű felperesek nem tettek eleget.

A Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleménye szerint semmilyen nyilvános adatbázisból nem lehet kideríteni azt, hogy a perben érintett 1974. év előtt keletkezett és kiadott hangfelvételek eredetileg mely kiadónál, milyen márkanév vagy label alatt jelentek meg.

A hangfelvétel-kiadó szomszédos jogok az elmúlt 30 év alatt több alkalommal gazdát cseréltek, felvásárlásra kerültek, így csak maguk a hangfelvétel előállítók rendelkezhetnek a szükséges listával, adattal. A rendelkezésre álló CD lemezek, katalógusadatok vizsgálatát kapacitás hiányában a szakértői testület nem vállalta, és a meglevő adatok valóságának ellenőrzésére sem látott lehetőséget, mert a jogátruházások láncolatának feltárása az adott körülmények között és az eltelt idő távlatában lehetetlen.

Az ... engedélyezési osztályvezetőjének nyilatkozata szerint egy zenemű hangfelvételen való többszörözésére és terjesztésére több felhasználó is kaphat engedélyt, azonban az ... a hangfelvételeken fennálló jogokat nem tartja nyilván és a kiadói szerződéses kapcsolatot sem áll módjában feltárni.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján elfogadhatatlan az elsőfokú bíróság jogsértést megállapító rendelkezése, figyelemmel arra is, hogy ítéletének indokolásában maga is rögzíti, hogy a hanghordozók megjelölése nem lehetséges és az okiratok, adatok elégtelensége miatt pontosan nem határozható meg a jogsértő magatartás sem. Ahhoz, hogy a kérdésben egyáltalán állást lehessen foglalni, a II.-V. rendű felpereseknek igazolniuk kellett volna tételesen azt, hogy mely hanghordozókra vonatkozóan rendelkeznek felhatalmazással, és azt milyen mértékben, milyen körben gyakorolhatják.

Az sem bizonyított, hogy a legyártott CD-k közül mennyi illetve melyek azok, amelyek a ... tagjainak jogosultságát érintik, illetve amelyek vonatkozásában felléphetnek a ... tagjai díjigénnyel.

A Fővárosi Ítéltábla a csatolt CD-k illetve a szakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy az eredeti hangfelvétel előállítóktól származó jogosultság nem igazolt, az hitelt érdemlő okirati vagy egyéb bizonyítékkal nincs alátámasztva.

Az, hogy a II.-V. r. felperesek jogosultsága a piac 85%-át lefedi, nem szolgálhat kellő alapul annak igazolására, hogy a perben megjelölt CD-k vonatkozásában az érvényesített igény tekintetében fennáll perbeli legitimációjuk.

A II.-V. rendű felperesek tehát perbeli legitimációjukat nem igazolták, nem bizonyították, hogy az eredeti hangfelvétel előállítóktól felhatalmazást kaptak az igényérvényesítésre, olyan jogosultsággal rendelkeznek, amelyek alapján igényük érdemi vizsgálata nem mellőzhető.

A Fővárosi Ítéltábla arra is rámutat, hogy az elsőfokú bíróság ítélete egyébként is olyan általános rendelkezéseket tartalmaz, amelyek végrehajthatatlanok, mert nem került meghatározásra hogy a per tárgyát mely hanghordozók képezték, melyek forgalomba hozatala jogszerűtlen, milyen eszközök, lemezborítók átadását rendelte el és mely hanghordozók terjesztése jogszerűtlen. Ez azonban nem olyan mulasztás, amely az ítélet kiegészítésével korrigálható, hanem a per adataiból megállapítható, hogy ez annak a bizonyítatlanságnak a következménye, amely a másodfokú bíróság megítélése szerint a kereset elutasítását eredményezte.

Kiemeli a Fővárosi Ítéltábla azt is, hogy a szerződés alapján az I. rendű felperest megillető anyagi jogi jogosultság a 2000. szeptember 15-i megállapodás megkötésére vonatkozóan nem azonos a perbeli, eljárásjogi legitimációval, mert a perben a felperesnek azt kellett volna igazolniuk, hogy rendelkeznek olyan felhatalmazással, olyan joggal, ami alapján felléphetnek díjigénnyel illetve kérhetik jogsértés esetén az Szjt. 94. §-a szerinti jogkövetkezmények alkalmazását. Ez pedig elkülönül a 2000. szeptember 15-i szerződés megkötéséből eredő kötelmi, anyagi jogi igénytől.

A másodfokú bíróság tehát ennek megfelelően az ítéletet megváltoztatta és a I.-V. rendű felperesek keresetét is teljes körűen elutasította.

A másodfokú bíróság az I. rendű alperes viszontkeresetét is alaptalannak ítélte.

A Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.

A Ptk 234. § (1) bekezdésének rendelkezése alapján a semmis szerződés érvénytelenségére - ha a törvény kivételt nem tesz - bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség.

(2) Ha valamely semmis szerződés más szerződés érvényességi kellékeinek megfelel, ez utóbbi érvényes, kivéve, ha ez a felek feltehető szándékával ellenkezik.

A Ptk 235. § (1) bekezdése szerint a megtámadható szerződés a megtámadás következtében megkötésének időpontjától kezdődő hatállyal érvénytelenné válik. A megtámadást egy éven belül írásban kell a másik féllel közölni, majd a közlés eredménytelensége esetében haladéktalanul a bíróság előtt érvényesíteni [Ptk. 236. § (1)].

A szerződés megtámadásakor tévedésre, megtévesztésre is lehet hivatkozni.

Az I. rendű alperes nem jelölt meg olyan okot, amely a 2000. szeptember 15-i szerződés semmisségét megalapozná.

Ebből a szempontból ugyanis azt kellett volna igazolni, hogy az Szjt. 108. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel részükről kizárólag olyan kazetták gyártása történt, olyan forgalmazásra került sor, amelyek a szabad felhasználás körébe tartoztak és amelyek miatt az I. rendű felperes igényérvényesítési jogosultsággal nem léphetett volna fel.

Az alperesek sem tettek eleget bizonyítási kötelezettségüknek, amikor a szabad felhasználás jogára hivatkoztak, mert egyrészt 8 millió forint méltányos díj megfizetését vállalták, azt teljesítették is, másrészt tételesen nem mutatták ki azt, hogy a szerződéssel érintett hanghordozók körében melyek voltak azok, amelyek egyértelműen mentesültek a szerzői díjfizetési kötelezettség alól, melyek voltak azok, amelyek legyártása, forgalmazása már a szabad felhasználás keretében történtek.

A visszarura való hivatkozás sem volt értékelhető, mert a tételes kimutatásra a forgalomba hozatal idejére is kitérően nem került sor.

A megtévesztés, fenyegetés tényére való hivatkozás sem volt értékelhető, ugyanis a jogszabály értelmezése körüli ellentétes vélemény a jogi képviselők által képviselt felek esetében nem adhat alapot olyan megállapításra, hogy bármelyikük részéről a megtévesztésre sor került volna, tekintettel arra is, hogy az ellentétes értelmezés már a szerződés megkötésekor egyértelmű volt a felek között.

A másodfokú bíróság a fentiekben kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

Az első- és másodfokú perköltség viseléséről a Fővárosi Ítéletábrla a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint határozott.

Az ügyvédi munkadíj tartalmazza az áfát is.

Budapest, 2007. október 30.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

III.

Pfv.IV.20.507/2008/6.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Sár Csaba ügyvéd által képviselt I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. felpereseknek a dr. Várgedő Lajos ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. alperesek ellen szerződés teljesítése és járulékai iránt a Fővárosi Bíróság előtt 8.P.27.321/2005. számon megindult és a Fővárosi Ítéletábrla 2.Pf.20.487/2007/8. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperesek által 37. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal nem támadott rendelkezését nem érinti, felülvizsgálattal támadott rendelkezését - a perköltség és a le nem rótt illeték viselésére is kiterjedően - részben hatályon kívül helyezi, az első fokú ítéletet részben megváltoztatja és az I.r. alperes által az I.r. felperesnek fizetendő marasztalási összeget 8.915.520 (nyolcmillió-kilencszáztizenötezer-ötszázhusz) forint + ÁFA összegre leszállítja. Ezen összeg után az első fokú ítéletben megállapított kamatfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezést helybenhagyja.

A jogerős ítéletnek az I.r. felperes ezt meghaladó és a II-V.r. felperesek keresetét teljesen elutasító, valamint a II-V.r. felpereseket az alperesek javára perköltségben marasztaló rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 600.000 (hatszázezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a II-V.r. felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 2.078.400 (kettőmillió-hetvennyolcezer-négyszáz) forint kereseti és felülvizsgálati eljárási illetékből 831.360 (nyolcszázharmincegyezer-háromszázhatvan) forintot az I.r. alperes köteles az államnak külön felhívásra megfizetni, míg a fennmaradó illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság helyt adva a felperesek keresetének kötelezte az I.r. alperest, hogy a II.r. alperessel megkötött 1999. július 14-i adásvételi szerződés tárgyát képező hanghordozók közül a 2006. január 20-i felperesi listán tételesen felsorolt és eddig még nem értékesített hanghordozókat 15 napon belül adja át az I.r. felperesnek és ugyanezen idő alatt fizessen meg az I.r. felperesnek 22.139.760 forint + ÁFA összeget és ezen összeg után 2001. január 2-tól a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Megállapította továbbá, hogy az I.r. alperes megsértette a II-V.r. felperesek, mint hangfelvétel előállítók jogait, amikor az engedélyük nélkül terjesztette a 2006. január 20-i listán szereplő hanghordozókat.

Kötelezte, hogy e jogsértést megállapító ítéleti rendelkezést, saját költségén, 15 napon belül, egymást követően két alkalommal tegye közzé a Népszabadság című napilapban és a Magyar Rádió 16 Óra című műsorában.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy a 2006. január 20-i listán szereplő és még el nem adott hanghordozók terjesztését hagyja abba, illetve a listán feltüntetett hanghordozók terjesztésétől a jövőre nézve az I.r. alperest eltiltotta. Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül adja át a II-V.r. felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak a per tárgyát képező hanghordozók forgalomba hozatalához felhasznált eszközöket és lemezborítókat. Végül kötelezte a II.r. alperest, hogy az I.r. alperessel megkötött szerződéssel összefüggésben átadott, de visszaárúzott, a per tárgyát képező hanghordozókat a jövőben ne hozza forgalomba. Az I.r. alperest az I.r. felperes javára 500.000 forint, a II.r. alperest 100.000 forint, míg az I.r. alperest a II-V.r. felperesek javára 424.000 forint, a II.r. alperest 100.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Az I.r. alperes viszontkeresetét (amelyben az I.r. alperes a 2000. szeptember 15-én létrejött szerződés semmiségének megállapítását és jogkövetkezmények alkalmazását kérte) elutasította.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperesek keresetét, valamint a „II.r. alperes viszontkeresetét” elutasította. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya (az I.r. alperes viszontkeresetének elutasítása) tekintetében helybenhagyta. Kötelezte az I.r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 3.900.000 forint együttes első- és másodfokú perköltséget, illetve térítsen meg az államnak 750.000 forint le nem rótt kereseti illetéket. A II-V.r. felpereseket az alperesek javára 100.000 forint együttes első- és másodfokú perköltség egyetemleges megfizetésére kötelezte.

Az ügyben megállapítható tényállás lényegi tartalma szerint az I.r. felperes olyan közös jogkezelő egyesület, amely - egyebek mellett - az 1994. évi VII. tv. hatályba lépését megelőzően lejárt védelmi idejű hangfelvételeknek az Szjt. hatályba lépését követően is folytatott felhasználására tekintettel fennálló hangfelvétel-előállítói díjigény (Szjt. 108. §) érvényesítésére jogosult. A II-V.r. felperesek hangfelvétel előállításával foglalkozó gazdálkodó szervezetek.

Az alperesek, valamint a perben nem álló .. és .. Bt. (mint kezések) 1999. július 14-én kötöttek szerződést egymással, amelyben az I.r. alperes megvásárolta a II.r. alperes kizárólagos tulajdonát képező tehermentes CD és MC műsoros hanghordozókból álló árukészletet, amelynek tételeit az 1999. július 16-i leltár 1. számú melléklete sorolt fel azzal, hogy ez az árukészlet az eladó teljes árukészletét, azaz az 1999. július 16-án az eladó raktárában lévő teljes árukészletet jelenti, amelyből a II.r. alperes még minimális tétel, saját értékesítésére jogosult.

Az adásvételi szerződés kiterjedt a II.r. alperes részére esetleg később visszaszállítandó árukészletre is, maximálisan 80.000 db erejéig. Az 1.sz. melléklet 1-től 154. sorszámgig terjedően 401.102 db műsoros hanghordozót sorolt fel. A szerződés második részében a felek megállapodtak abban, hogy az adásvételi szerződésen túlmenően a II.r. alperes további 237.000 db-ból álló árukészletet gyártat le, amelyet a 2.sz. melléklet tartalmaz és, amely legyártandó mennyiséget az I.r. alperes szintén megvásárolja 380 forint/db/CD + ÁFA vételár ellenében, amelyekből a csomagolás díját és a tok vételárát levonják. A 2.sz. melléklet 1-től 59. tételig terjedően összesen 237.000 db műsoros hanghordozót sorolt fel. A felek szerződésében szereplő már legyártott, illetve legyártandó műsoros lemezek kivétel nélkül

olyanok voltak, amelyeknek a védelmi ideje az 1994. évi VII. tv. hatályba lépését megelőzően már lejárt. Az I.r. alperes a szerződés első részében megvásárolt árukészlet ellenében részletfizetés mellett 240.000.000 forint vételár megfizetését vállalta. Az I.r. alperes a II.r. alperestől ily módon megvásárolt hanghordozókat kereskedelmi forgalomban folyamatosan értékesítette.

Az I.r. felperes, mint közös jogkezelő szervezet, ezen értékesítésre tekintettel indított keresetet az alperesek ellen, amelyben méltányos jogdíj megfizetésére kérte kötelezni őket. A szünetelő per során az I.r. felperes és az I.r. alperes 2000. szeptember 15-én kötött szerződést. Ebben a felek rögzítették, hogy az I.r. alperes 105.790 db 1974. előtt készült hangfelvételeket tartalmazó CD-vel rendelkezik. Ezekből 70.000 db-ra vonatkozóan az I.r. alperes 80 forint + ÁFA jogdíj megfizetését vállalta. A fennmaradó 35.790 db CD-re vonatkozóan a felek úgy állapodtak meg, hogy amennyiben e készlet időközben csökken, arra a mennyiségre az I.r. alperes 80 forint + ÁFA díjat fizet az I.r. felperesnek, illetve a 2001. január 10-ig megmaradó tételt az I.r. alperes az I.r. felperesnek átadja. Rendelkezett továbbá e szerződés arról is, hogy az I.r. alperes az 1999. szeptember 1-je és 2000. szeptember 1-je között értékesített 30.000 db 1974. előtt készült hangfelvételt tartalmazó CD vonatkozásában 80 forint + ÁFA jogdíjat megfizet. A két tétel együtt 100.000 példány, amely után az I.r. alperes 8.000.000 forint + ÁFA megfizetését vállalta és teljesítette is. A szerződésben az I.r. felperes a hangfelvételt előállító jogosultak felhatalmazása alapján engedélyezte az I.r. alperesnek az 1974. előtt készült hangfelvételeket tartalmazó hanghordozóknak az I.r. alperes, illetve kereskedelmi partnerei által történő forgalmazását 2000. december 31-ig. Végül az I.r. felperes kijelentette, hogy amennyiben az I.r. alperes a szerződésben foglaltakat betartja és a jogdíjakat megfizeti, úgy az I.r. alperes által terjesztett 1974. előtt készült hangfelvételeket tartalmazó hanghordozók terjesztésével kapcsolatosan további követelése nincsen és 2001. január 2-án, ha a szerződés valamennyi feltétele teljesült, az I.r. felperes az alperesek ellen indított perben e szerződést, mint egyezséget nyújtja be a bírósághoz, kérve a per megszüntetését.

A szerződés megkötését követően azonban az I.r. felperes arra hivatkozással, hogy a szerződés teljeskörűen nem teljesült, mert az I.r. alperes a szerződés 1. pontjában meghatározott 35.790 db CD-vel nem számolt el (nem fizette ki az értékesített példányok utáni díjat, illetve nem adta át a megmaradt példányokat), kérte a per folytatását, egyben módosította a keresetét és a továbbiakban az alpereseknek a hangfelvételt előállítók szomszédos jogait sértő magatartása miatt kérte az alpereseket a meglévő lemezek kiadására kötelezni.

Az alperesek - egyebek mellett - vitatták az I.r. felperes perindítási jogosultságát is, ezért az I.r. felperes csatolta az eredeti hangfelvételeket előállító egyes külföldi cégek (... ..) felhatalmazását szerzői jogaik I.r. felperes általi érvényesítésére, illetve a II-V.r. felperesek által az I.r. felperes részére 2002. április 5-én adott és a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 94. §-ában foglalt valamennyi jog érvényesítésével kapcsolatos engedményező nyilatkozatokat. Ezt követően a II-V.r. felperesek 2005. szeptember 22-én kelt nyilatkozataikkal az I.r. felperes részére adott engedményüket, a hanglemezt előállító jogaik megsértése miatti igény érvényesítésére vonatkozóan visszavonták. Az engedményezés visszavonása nem érintette az I.r. felperesnek azt a II-V.r. alperes által korábban engedélyezett jogát, hogy az Szt. 108. § alapján, az I.r. alperessel kötött szerződésre is tekintettel, a méltányos díjigényt érvényesítse. Egyben a II-V.r. felperesek a perbe felperesként beléptek. Ezt követően az I.r. felperes fenntartott végső keresetében arra kérte kötelezni az I.r. alperest, hogy a 2000. szeptember 15-én kötött szerződés 2.sz. mellékletében meghatározott, megmaradt CD-lemezeket adja át részére, illetve kérte, hogy a bíróság kötelezze az I.r. alperest az Szt. 108. § (4) bekezdés alapján az 1999. július 14-e és 2000.

december 31-e között a kereskedelmi forgalomban értékesített 376.747 db hanghordozó után 80 forint + ÁFA, összesen 30.139.760 forint + ÁFA, illetve a már teljesített 8.000.000 + ÁFA levonása után fennmaradó 22.139.760 forint + ÁFA méltányos jogdíj és ennek 2001. január 2-től számított törvényes kamata megfizetésére. A II-V.r. felperesek pedig keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesek az általuk 1999. július 14-én kötött szerződéssel érintett hanghordozóknak 2000. december 31-ét követően a kiskereskedelmi forgalomban történő terjesztésével, illetve kereskedelmi célú forgalomban tartásával az Szjt. 76. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző, a szerzői joggal szomszédos, hangfelvétel előállítói jogaikba ütköző jogsértést követtek el. Ezért az Szjt. 94. § alapján a jogsértés megállapításán túlmenően egyéb objektív szankciók alkalmazását is kérték. A keresetük alátámasztására 2006. január 20-án kelt összesítést csatoltak, amely az alperesek szerződésének 1. sz. mellékletében meghatározott hangfelvételek közül, felperesenként meghatározta azokat a hangfelvételeket, amelyekre vonatkozóan állították, hogy az eredeti hangfelvételt előállítók jogutódjaiként az Szjt. 76. § alapján az igény érvényesítésére jogosultak.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, vitatva valamennyi felperes keresetindítási jogosultságát, illetve a kereset jogalapját és összegszerűségét is. A 2000. szeptember 15-i megállapodás érvénytelenségének megállapítása iránt az I.r. alperes viszontkeresetet emelt.

Az elsőfokú bíróság az Szjt. 108. §, továbbá az Szjt. 76. és 94. §-ai alapján helyt adott a felperesek keresetének. **A Szerzői Jogi Szakértői Testület (SZJSZT) perben beszerzett véleménye alapján bizonyítottnak tekintette, hogy az I.r. felperes a hangfelvételt előállítók körében nemzetközi viszonylatban is meghatározó jelentőségű cégek engedményezése alapján, mint közös jogkezelő szervezet jogosult az I.r. alperessel, mint a hangfelvételeket terjesztő szervezettel szemben fellépni.** Az I.r. felperes által közölt adatok, illetve a perben beszerzett könyvszakértői vélemény adatai alapján megállapította, hogy az I.r. alperes a keresettel érintett időszakban, 1994. július 14-e (az alperesek szerződésének megkötése) és 2000. december 31-e (az I.r. felperes által az értékesítésre engedélyezett időpont) közötti időben 376.747 db hanghordozót értékesített, amely után köteles méltányos jogdíjat fizetni, illetve a 2000. szeptember 15-én megkötött szerződés egyes pontja alapján köteles a még nem értékesített hanghordozókat az I.r. felperesnek kiadni.

Ugyanakkor megállapította, hogy 2001. január 1-től kezdődően az alperesek a hangfelvételt előállítók engedélye nélkül a hangfelvételek többszörözésére és terjesztésére már nem voltak jogosultak, ezért a II-V.r. felperesek igényérvényesítési jogosultságát ugyancsak elfogadva, a keresetnek megfelelően állapította meg az alperesek terhére a jogsértést és rendelkezett a jogsértés alapján a további szankciókról. Az I.r. alperes viszontkeresetét, mint érdemben alaptalant, elutasította.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperesek keresetét teljes egészében elutasította. A jogerős ítélet indokolása szerint a felpereseknek a szerzői joggal szomszédos jogok érvényesítésével kapcsolatos legitimációját a perben, az alperesek tagadásával szemben, a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a felpereseknek bizonyítaniuk kellett. Ennek elmulasztása ezért a felperesek terhére esik.

Az I.r. felperes az Szjt. 108. § alapján érvényesített díjigény miatt azt volt köteles bizonyítani, hogy a per tárgyát képező konkrét hanghordozókra vonatkozóan is rendelkezik közös jogkezelői jogosultsággal, illetve az I.r. alperessel megkötött szerződéses megállapodás az alperesek által vitatott követelésekre is kiterjed. A jogerős ítélet szerint az I.r. felperes

teljeskörű legitimációját sem a szerződés nem bizonyította, sem egyéb, a perben feltárt bizonyíték nem támasztotta alá. A perben a fentiekől függetlenül az eladott, raktáron tartott, illetve értékesített hanghordozók mennyiségét illetően sem tett eleget a felperes a bizonyítási kötelezettségének. A leszámlázott teljes mennyiséget 661.535 db CD-ben jelölte meg, azonban a számlázás dátumai, mennyiségei, a tényleges kifizetések időpontjai, mennyiségei nem estek azonos időpontokra, illetve időszakokra. Az sem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy az I.r. felperes és az I.r. alperes szerződése ténylegesen mire vonatkozott, a követelésnek mi volt a jogcíme és számszaki alapja. Az I.r. felperes keresetindítási jogosultságát az is kétségessé tette, hogy az igényérvényesítés alapját képező hanghordozók pontos meghatározása és az eredeti hangfelvételt előállítók beazonosíthatósága sem volt lehetséges. Ennek hiányában az I.r. felperes engedményen alapuló legitimációja sem nyert bizonyítást. **Az SZJSZT szakértői véleménye szerint sem tisztázhatók az alperesek szerződésének tárgyát képező hanghordozókra vonatkozó adatok.** Ezt az elsőfokú bíróság is - saját döntésével is ellentétesen - megállapította, hogy tételesen és részletesen lehetetlen megjelölni, hogy a felperesek kereseti kérelmének a tárgya mely hangfelvétel volt, illetve azok mely hangfelvétel előállítóhoz kapcsolódnak. Ilyen bizonyítatlanság mellett az I.r. felperes keresetét el kellett utasítani. Az I.r. felperes terhére esik ugyanis, hogy kellő megalapozottság nélkül érvényesített igényt az I.r. alperessel szemben.

A II-V.r. felperesek keresetét illetően pedig a jogerős ítélet megállapította, hogy az Szjt. 76. § (1) bekezdés b) pontja, illetve az Szjt. 94. § (1) bekezdés alapján a 2000. december 31-ét követően kiskereskedelmi forgalomba hozott hanghordozók terjesztése miatt kívántak a szerzői joggal szomszédos jogaik sérelme miatt fellépni. Ennek feltétele volt, hogy a II-V.r. felperesek igazolják a perben az eredeti hangfelvétel előállítóktól szerzett jogosultságaikat ezen igény érvényesítésére. **E körben ugyancsak az SZJSZT szakvéleménye alapján állapította meg, hogy semmilyen nyilvános adatbázisból nem lehet kideríteni, hogy a perben érintett, 1974. előtt keletkezett és kiadott hangfelvételek eredetileg mely kiadónál, milyen márkanév vagy label alatt jelentek meg. A szomszédos jogok jogosultjai az elmúlt 30 év alatt több alkalommal is változtak, ezért kizárólag az eredeti hangfelvétel előállítók rendelkezhetnek a beazonosítást szolgáló adatokkal.**

A rendelkezésre álló CD-lemezek és katalógusadatok vizsgálatát az SZJSZT nem vállalta és az adatok ellenőrzésére sem látott lehetőséget. Mindezek alapján a másodfokú bíróság megalapozatlannak találta az elsőfokú bíróság jogsértést megállapító rendelkezését is, tekintettel arra, hogy az első fokú ítélet indokolása szerint sem lehetséges a hanghordozók azonosítása és a jogsértő magatartás mibenlétének pontos meghatározása. Ahhoz, hogy ebben a kérdésben állást lehessen foglalni, a II-V.r. felpereseknek tételesen igazolniuk kellett volna, hogy mely hanghordozókra vonatkozóan rendelkeznek felhatalmazással és azt milyen körben, milyen mértékben gyakorolhatják. A II-V.r. felperesek igényérvényesítési jogosultságát önmagában a .. (I.r. felperes) tagságuk nem legitimálta. Ilyen legitimáció hiányában ezért a kereset el kellett utasítani. Arra is rámutatott a jogerős ítélet, hogy az elsőfokú bíróságnak a pénzbeli marasztalást meghaladó rendelkezései végrehajthatatlanok is, mert nem került meghatározásra, hogy mely hanghordozók voltak a kereset tárgyai, melyek forgalomba hozatala történt jogszerűtlenül és ténylegesen milyen eszközök, lemezborítók átadását rendelte el. Ez nem az első fokú ítélet kiegészítésével korrigálható mulasztás, hanem a kereset bizonyítatlanságának a következménye.

A jogerős ítélet ellen, jogi képviselőjük útján, a felperesek, jogszabálysértésre hivatkozással nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, kérve a jogerős ítélet keresetüket elutasító rendelkezéseinek a hatályon kívül helyezését és a pontosított keresetüknek megfelelő ítélet meghozatalát. A felperesek álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésbe

ütköző módon, ezért jogszabálysértően mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve a Pp. 221. § (1) bekezdését is sértve, mellőzte a perben rendelkezésre álló bizonyítékok teljeskörű értékelését és azok indokolását. Hivatkoztak arra, hogy a felperesek által a perbeli legitimációra szolgáltatott bizonyítékok maradéktalanul alátámasztják igényérvényesítési jogosultságukat. Állították, hogy a jogerős ítélet az SZJSZT szakértői véleményéből kiragadott részmegállapítást tévesen tekintette a legitimáció hiányát igazoló körülménynek. Kifejezetten sérelmezték az I.r. felperes közös jogkezelői minőségéből eredő jogosulti pozíciójának elvetését, állítva, hogy a nem vitásan az Szjt. 108. § alá eső felhasználás miatt az I.r. felperes jogosult volt igényt érvényesíteni. Állították, hogy a felperesek által csatolt 102 db lemez a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok mellett áttekinthető és azáltal a perbeli legitimációra is következtetni lehet.

Az alperesek a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletnek az „alperesek” viszontkeresetét elutasító rendelkezéseit nem érintette.

A felülvizsgálati kérelem részben, az alábbiak szerint alapos.

Az I.r. felperes keresetében az I.r. alperessel 2000. szeptember 15-én kötött szerződés 1. pontjában meghatározott, a megmaradt hanghordozók kiadásával kapcsolatos igényt kívánt érvényesíteni, lényegében a szerződés teljesítése jogcímén. Semmilyen adat nem áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy 2001. január 1-ig a szerződés 1. pontjában meghatározott 35.790 db CD-lemezből mennyi maradt az I.r. alperes birtokában. Nyilvánvalóan az sem határozható meg, hogy e mennyiségből 2000. december 31-ig hány darabot értékesített az I.r. alperes. Ilyen egyértelmű adatok hiányában a jogerős ítélet az I.r. felperesnek azt a keresetét, hogy a bíróság kötelezze az I.r. alperest a „maradék” hanghordozók kiadására, helyesen utasította el.

A jogerős ítélet az I.r. alperesnek a 2000. szeptember 15-én létrejött szerződés semmisségével kapcsolatos viszontkeresetét elutasította, ezért e szerződés az I.r. felperes és az I.r. alperes jogviszonyában irányadó. A szerződés szerint az I.r. alperes az I.r. felperesnek az Szjt. 108. §-ára alapított díjigény érvényesítésére való jogosultságát nem tette vitássá.

A szerződés tartalma alapján egyértelműen megállapítható, hogy az I.r. alperes, egyebek mellett annak fejében vállalt 135.790 db hanghordozóval kapcsolatban díjfizetési és egyéb szerződéses kötelezettséget, hogy az I.r. felperes az azt meghaladóan értékesített hanghordozók tekintetében a további díjigény érvényesítéséről lemondott, illetve a további mennyiség értékesítéséhez hozzájárult. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a 2000. szeptember 15-i szerződéskötéskor az I.r. alperes a szerződésben meghatározott 135.790 hanghordozót nagyságrendekkel meghaladó mennyiségű CD-lemezzel rendelkezett.

Az I.r. felperesnek a tárgyalás folytatása iránt előterjesztett kérelméből megállapítható, hogy az I.r. alperes a szerződés rendelkezéseit maradéktalanul nem teljesítette, mert 100.000 db után 8.000.000 forint + ÁFA díjat ugyan kiegyenlített, azonban a további 35.790 db-bal nem számolt el. Ehhez képest a szerződés 6. pontjának megfelelően az I.r. felperes jogosult volt a további értékesítésekkel kapcsolatban díjköveteléssel fellépni.

A közös jogkezelésre vonatkozó engedélyt illetően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet által is hivatkozott Pf.IV.25.969/2002/3. számú végzésében már rámutatott arra, hogy az I.r.

felperes igényérvényesítési jogosultságának terjedelmét csak azok a hangfelvételek alapozzák meg, amelyekre vonatkozóan a szomszédos jogok jogosultjai őt közös jogkezeléssel kifejezetten megbízták.

Az 1999. július 14-én kelt szerződés 1. és 2. számú mellékleteiben meghatározott, már megvásárolt, illetve legyártandó hanghordozók tekintetében tehát elvileg minden egyes hangfelvétel vonatkozásában igazolni kellene, hogy a hangfelvétel eredeti előállítójától, illetve annak magyarországi jogutódjától, a II-V.r. felperesektől kapott engedély alapján érvényesít közös jogkezelői igényt az I.r. felperes. Ennek egyértelmű bizonyítása és megállapítása a per során nem történt meg. Az SZJSZT erre adatok és kapacitás hiányában nem vállalkozott és, amint arra a jogerős ítélet is hivatkozott, a bíróságtól sem várható el, hogy a számlák, adatok, katalógusok és lemezek egybevetése útján kísérelje meg minden egyes hangfelvétel esetén a jogosultság megállapítását. Az egyes hangfelvételekre, illetve hanghordozókra kiterjedő bizonyítás hiánya azonban nem zárja ki, hogy a bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdés alapján a rendelkezésre álló adatokat és bizonyítékokat összességében mérlegelve megállapítsa az I.r. felperes igényérvényesítési jogosultságának részbeni fennállását.

Az SZJSZT a bíróság megkeresésére adott szakértői véleményében rámutatott arra, hogy a hangfelvétel kiadás nemzetközi piaci szerkezete oligopol, azaz négy nagy hangfelvétel-előállító vállalatcsoport képviseli a nemzetközi hangfelvétel piac mintegy 80 %-át. Ezek a nemzetközi vállalatcsoportok a hazai piacon leányvállalataik útján működnek, és azok a külföldi hangfelvétel előállítót megillető szomszédos jogokat belföldön gyakorolhatják, illetve mint ilyenek, erre a közös jogkezelő részére engedélyt adhatnak. E szakértői vélemény alapján aggálytalanul megállapítható, hogy a II-V.r. felperesek azoknak a nemzetközi hanglezem előállító cégeknek a magyarországi leányvállalatai, melyek a per tárgyát képező, 1974. július 1-jét megelőzően keletkezett eredeti hangfelvételek tekintetében túlnyomórészt igény érvényesítésére jogosultak, és ebből mérlegeléssel megállapítható, hogy az alperesek szerződésében meghatározott teljes mennyiség mintegy 80 %-ára a II-V.r. felperesek engedménye alapján az I.r. felperesnek az Szjt. 108. § (4) bekezdésére alapított méltányos díj fizetésére vonatkozó igényérvényesítési jogosultsága fennáll.

A szerzői jogról szóló 1969. évi III. tv., az 1994. évi VII. tv. és az Szjt. rendelkezéseinek egybevetése alapján megállapítható, hogy az 1974. július 1-jét megelőzően létrejött hangfelvételek tekintetében az Szjt. 1999. szeptember 1-jei hatályba lépéséig bárki a hangfelvételt szabadon, díjfizetés nélkül felhasználhatta. Az Szjt. 108. § (4) bekezdés szerint 1999. szeptember 1-je után, a törvény hatályba lépéséig már előállított műpéldányokra vonatkozóan, a felhasználás egy évig, 2000. szeptember 1-jéig még folytatható volt, azonban e felhasználás ellenében a jogosultnak méltányos díjazás járt.

Az I.r. alperes tehát, mint a II.r. alperessel kötött szerződés alapján a hanghordozók tulajdonjogát 1999. szeptember 1-jét megelőzően megszerző felhasználó, 2000. szeptember 1-jéig az Szjt. alapján is jogosult volt a hangfelvételeket kereskedelmi forgalomban értékesíteni díjfizetési kötelezettség mellett. A II-V.r. felperes jogutódként gyakorolt hangfelvétel előállítói jogaival érintett hanghordozók tekintetében, melyekre nézve az I.r. felperes közös jogkezelőként fellépett, a 2000. szeptember 15-én kelt szerződés alapján 2000. december 31-ig volt jogosult az I.r. alperes a hanghordozókat a kereskedelmi forgalomban értékesíteni.

Az I.r. alperes azonban - általa sem vitatottan - az I.r. felperessel kötött szerződést maradéktalanul nem teljesítette, ezért az I.r. felperes az Szjt. 108. § (4) bekezdés alapján jogosult volt a szerződésben meghatározott mennyiségen felül, az 1999. szeptember 1-je és 2000. december 31-e között ténylegesen értékesített hanghordozók után méltányos jogdíj megfizetését követelni. A felperes ennek mennyiségét 1999. július 14-től 2000. december 31-ig terjedő időre határozta meg, ami nem fogadható el, mert 1999. július 14-től 1999. szeptember 1-ig az I.r. alperes díjfizetési kötelezettség nélkül értékesíthette a már lejárt védelmi idejű hangfelvételeket.

Az I.r. alperes a P.21.440/2000/22. szám alatt előterjesztett ellenkérelmében azonban egyértelmű nyilatkozatot tett, amely szerint 1999. szeptember 1-je és 2000. december 31-e között 264.305 db hanghordozót értékesített. Ezért e mennyiség 80 %-a után köteles az I.r. felperes részére méltányos díjat fizetni, amelynek mértékeként elfogadható az I.r. felperessel kötött szerződésben meghatározott 80 forint/db + ÁFA díj.

E szerint az I.r. felperest 264.305 db 80 %-a után (211.444 db x 80 forint =) 16.915.520 forint díj illette meg. Ebből a már teljesített 8.000.000 forint levonása után fennmaradó 8.915.520 forint + ÁFA díjat köteles az I.r. alperes megfizetni. A tőke után 2001. január 2-től kezdődően köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdés alapján a törvényes mértékű késedelmi kamatot is megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság az SZJSZT szakértői véleménye alapján is helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alpereseknek a jogkimerüléssel kapcsolatos érdemi védekezése alaptalan. Nyilvánvaló, hogy a díjazás ellenében gyakorolható szabad felhasználás körében a jogkimerülés intézményének alkalmazása kizárt. Arra tekintettel tehát, hogy a II.r. alperes az Szjt. hatályba lépését megelőzően értékesítette az I.r. alperesnek a per tárgyát képező hanghordozókat, nem lehet az I.r. alperes által 1999. szeptember 1-től kezdődően végzett forgalmazási tevékenység tekintetében a jogszabály alapján fennálló díjkövetelés iránti jog megszűnését megállapítani.

Ezt meghaladóan a II-V.r. felperes keresetét a jogerős ítélet érdemben helytállóan utasította el. Nem kétséges, hogy a II-V.r. felperesek - engedményezés alapján - az eredeti hangfelvételeket előállítók szomszédos jogait sértő magatartás miatt az Szjt. 94. § alapján jogosultak fellépni és a jogsértés miatt objektív szankciókat érvényesíteni. Elvileg nem zárható ki, hogy 2001. január 1-jét követően is esetleg az I.r. alperes birtokában maradt hanghordozók mintegy 80 %-a tekintetében a négy felperesre engedményezett hangfelvétel előállítói jog fennáll, és e hanghordozók 2001. január 1-jét követő jogosulatlan felhasználása miatt, mintegy 80 %-os mértékig a II-V.r. felperesek érvényesíthetnének igényt.

Az elsőfokú bíróság azonban a Pp. 213. §-ába ütköző módon állapította meg az I.r. alperes terhére a jogsértés elkövetését és rendelt el az alperesekkel szemben egyéb objektív szankciókat. Ilyen ítélet meghozatalára kizárólag akkor van lehetőség, ha minden egyes, az alperesek birtokában maradt hanghordozó vonatkozásában a felperesek hangfelvétel előállítói jogutódi jogosultsága konkrétan megállapítható és konkrét módon meghatározható, hogy az alperesek mely hanghordozók tekintetében követtek el jogosulatlan felhasználás útján jogsértést és mely hanghordozók, illetve azokra vonatkozó kellékek megsemmisítése rendelhető el. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján ennek nevesítése és bizonyítása a II-V.r. felpereseket terheli. Az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, 2006. január 20-án kelt összeállítás alapján a négy felperes jogosultságát igazoló konkrét ténymegállapításra nincs lehetőség és a felperesek a hangfelvétel előállítói

jogosultságukat e listán szereplő hanghordozók tekintetében egyenként egyéb módon sem bizonyították. Ezért e hanghordozókra vonatkozóan az Szjt. 94. § alapján az objektív szankciók alkalmazása iránt előterjesztett keresetet érdemben helyesen utasította el a jogerős ítélet, függetlenül attól a mérlegelés alapján elfogadható tényről, hogy a 2001. január 1-je után is esetleg az alperesek birtokában maradt hanghordozóknak is mintegy 80 %-ára a II-V.r. felperes jogosultsága elvileg kiterjedhet. Ez a ténymegállapítás azonban a jelen perben csak a szerződésen alapuló vagyoni igények körében volt értékelhető.

Mindezen indokokra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 273. § (4) bekezdés alapján részben hatályon kívül helyezte és az első fokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés szerint részben megváltoztatva, az I.r. alperest terhelő marasztalási összeget 8.915.520 forint méltányos jogdíjra és kamataira leszállította. A jogerős ítéletnek az ezt meghaladó keresetet elutasító és a II-V.r. felpereseket perköltségben marasztaló rendelkezéseit hatályában fenntartotta.

Az I.r. alperes részbeni marasztalására tekintettel kellett rendelkezni az I.r. felperes és az I.r. alperes viszonylatában a perköltség viseléséről és a per során le nem rótt eljárás illetékek viseléséről. Az I.r. felperes - a mennyiségében meg sem határozott hanghordozók kiadása iránti keresete mellett - 22.139.760 forint megfizetését kérte. Ezzel szemben a Legfelsőbb Bíróság 8.915.520 forintban marasztalta az I.r. alperest. Az I.r. alperes tehát összességében (viszontkeresete elutasítása folytán is) 40 %-ban lett pervesztes.

Ennek megfelelően a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján a Legfelsőbb Bíróság a nagyjából részben pervesztes I.r. felperest az I.r. alperes javára részperköltség megfizetésére kötelezte, amely összegének meghatározásánál figyelembe vette, hogy az I.r. alperes 900.000 forint fellebbezési illetéket lerótt.

A II-V.r. felperesek felülvizsgálati kérelme érdemben alaptalan volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelesek az alperesek részére egyetemlegesen az alperesek jogi képviselével felmerült felülvizsgálati eljárási költséget megtéríteni.

A le nem rótt kereseti illeték összege 750.000 forint. A felülvizsgálati eljárásban az I.r. felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem illetéke pedig 1.328.400 forint. Az I.r. alperes a vele szemben támasztott marasztalásra irányuló kereset 40 %-a erejéig lett pervesztes, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. r. /R/ 13. § (2) bekezdés alapján köteles az állam által előlegezett 2.078.400 forint 40 %-át, azaz 831.360 forintot az államnak megtéríteni.

A fennmaradó le nem rótt eljárási illetékeket ugyanakkor a R 14. § alapján az állam viseli, mert az I.r. felperes a keresetlevele mellékletében és a felülvizsgálati kérelmében is igazolta, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés d) pont alapján személyes illetékmentességet élvez, ezért az állam által előlegezett illeték megfizetésére az Itv. 4. § (1) bekezdés alapján nem kötelezhető.

A II-V.r. felperesek a felülvizsgálati eljárási illetéket lerótták.

Budapest, 2009. február 25.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros Mátyás sk. előadó bíró, Dr. Bella Mária sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelül:

tisztviselő